

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 1 2020

Is klimaat-
verandering
een zaak van
accountants?

Risicosignalering:
even over de feiten

Accountantskamer
wordt sneller,
opener en
begrijpelijker

ADA VAN DER VEER

‘Herwinnen van maatschappelijk vertrouwen is cruciaal’

STRIJKELEN OVER HUWELIJKSE VOORWAARDEN / AMBTENAAR VAN HET
JAAR OP DE STOEL / 125 JAAR ACCOUNTANTSBEROEP

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

De MKS® methode

De accountant
als inspiratiebron
voor de
ondernemer.

ZO GENEREER JE MEER RENDEMENT & WAARDE.

“Onze MKS® methode is speciaal ontwikkeld voor accountants en adviseurs. Ik durf te garanderen dat een ondernemer hiermee in slechts 3 stappen al binnen 3 maanden resultaat ziet.”

Luuk Haegens

Directeur
Management Kompasgroep B.V.

+31 (0)478 583150

info@mks.tools

Dit wil jij toch ook voor jouw klanten?

De MKS® methode is een methode die ondernemers aantrekt en inspireert. Bij 90% van de ondernemers leidt dit al **binnen 3 maanden** tot een structurele winstverbetering. Met deze unieke methode werkt de ondernemer gericht aan zijn rendement op korte termijn en de vergroting van de waarde van zijn bedrijf op lange termijn. Eén gestructureerde aanpak voor alle branches, zonder lange trajecten en dikke rapporten, in slechts 3 stappen.

MANAGEMENT

KOMPASGROEP

Resultaat door inzicht

Geef ondernemers in 3 stappen grip op hun bedrijf. **Benieuwd hoe?** Ontdek het winstcanvas en check onze trainingen op:

winstcanvas.nl en
www.mks.academy

01 Quickscan

Met een 0-meting maak je **binnen 3 uur** de ondernemer direct bewust van de huidige situatie én het aanwezige (winst)verbeterpotentieel. Samen stel je de hoofdparameter van het bedrijf vast en de maximaal 6 belangrijkste resultaatbepalers. De ondernemer krijgt direct en concreet inzicht in:

- Het verbeterpotentieel.
- De 6 resultaatbepalers.
- De begroting.
- De KPI's.
- De kostprijs.

02 Bedrijfsdoorlichting

De bedrijfsdoorlichting is een gestructureerde inspirerende analyse die je met de ondernemer maakt van de resultaatbepalers én de bijbehorende KPI's. De uitkomst van deze bedrijfsdoorlichting is dat je een bedrijf succesvoller maakt aan de hand van sturing op deze resultaatbepalers. Uiteraard inclusief een goed doordachte begroting en een actie- & verbeterplan op 1 A4. Samen geef je invulling aan belangrijke vragen als:

- Wat kost jouw bedrijf per dag?
- Hoe bepaal je de kostprijs?
- Hoe maak je een goede verkoopprijs?
- Wat is de winstcapaciteit?

Een
gestructureerde
adviesaanpak
voor intensere
klantrelaties.

03 Bedrijfsbegeleiding

In deze fase ben jij automatisch coach en trusted advisor die spiegelt en als sparringpartner fungeert. Periodiek stem je af met de ondernemer, je houdt de koers in de gaten en samen monitor je het resultaat. Je geeft richting aan groei en helpt de ondernemer kordaat (bij) te sturen.

Al sinds 1979 dé Afrika specialist

Het organiseren van reizen naar Afrika doen wij al 40 jaar met veel passie en motivatie. Afrika is een prachtig continent, dat voor iedere bezoeker tot nieuwe ontdekkingen leidt. Al onze bestemmingen bezoeken wij regelmatig. Op deze manier is onze kennis van de bestemmingen, accommodaties en mogelijkheden ter plaatse altijd up-to-date.

Tanzania

Kenia

Madagaskar

Oeganda

Rwanda

Zimbabwe

Namibië

Botswana

Zambia

Mozambique

Seychellen

Mauritius

Zuid-Afrika

SAFARI IN AFRIKA?

Op **jambo.nl** en in onze brochure
vindt u ruim 100 uitgekiende reizen
of bel met onze Afrika specialisten op
020-2012740 voor een reis op maat.
**De mogelijkheden zijn eindeloos, privé
reizen geheel conform uw wensen!**

40
Jaar
passie
voor
Afrika

INHOUD

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Tiende jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010368,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Bert Bakker, Adrie Boxmeer,
Ronald Bruins, Wendy Groot, Rob Heinsbroek,
Arnout van Kempen, Lieuwe Koopmans,
Luc Quadackers, Peter Steeman, Henk Vlaming,
Nart Welaard

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010229, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.
Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip
ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig
dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt
opgezegd. Adreswijziging mailen naar so@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2020 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door
boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere
methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de
uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met
de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij
deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden
geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden
kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave
opgenomen informatie en wenken.

-
- 9 **Nieuwe start - Marco van der Vegte**
-
- 10 **De kwestie**
Is klimaatverandering een zaak van accountants?
-
- 12 **‘Herwinnen van maatschappelijk vertrouwen is cruciaal’**
Interview met MCA-commissievoorzitter Ada van der Veer.
-
- 19 **Tuchtrecht**
-
- 20 **Waarneming ter plaatse**
-
- 22 **Risicosignalering**
We moeten het even over de feiten hebben.
-
- 26 **Het vak**
Periodiek verrekenbeding: Struikelen over huwelijkse voorwaarden.
-
- 28 **Op de stoel: Jolanda van Tongeren**
-
- 33 **Hokjes - Wendy Groot**
-
- 34 **FYI**
-
- 39 **Beëdigd**
-
- 40 **De Accountantskamer wordt sneller, opener en begrijpelijker**
Dubbelinterview met Sandra Schreuder en Michiel Werkhoven.
-
- 47 **Be smart!**
-
- 47 **Dilemma: Thuiswerken**
-
- 48 **De PSU van Jochem Bosgraaf**
-
- 51 **#Klooiënmetcomputers**
-
- 52 **125 jaar accountantsberoep**
Een internationale gebeurtenis uit het leven van Théodore Limperg.
-
- 55 **Becijferd**
-
- 57 **At the movies**
-
- 60 **Bronnen**
-
- 62 **NBA Nieuws**
-
- 66 **Per saldo - Marc Schweppe**
-

Denk ik aan
meer flexwerkers,
overtuigt hij mij
toch van
vaste contracten.

*Typisch mijn
accountant.*

Je business floreert, dat is mooi maar het levert ook vragen op. Ga je door met flexwerkers of zijn vaste contracten toch aantrekkelijker? En wat zijn de implicaties van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) die dit jaar is ingegaan? Bij dat soort 'grote' vragen is het maar wat fijn als er iemand naast je staat die je kent en waar je op kan vertrouwen. Iemand met verstand van zaken. Geen meeprater, maar een kritische sparringpartner. Meevoelend, maar ook eerlijk. Die alles weet van de WAB en de daarmee veranderende regels rond arbeidscontracten en ontslag. Zo iemand, dat is een accountant. En hij doet dus veel meer dan het opstellen van een jaarrekening. De meeste ondernemers hebben het na verloop van tijd dan ook over 'mijn' accountant.

En dat is misschien wel het mooiste compliment wat we kunnen krijgen. Benieuwd wat een accountant voor u kan doen? Kijk op nba.nl/rekentop.

Nederland rekt op zijn accountants.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Nieuwe start

MARCO VAN DER VEGTE

Marco van der Vegte is voorzitter van de NBA.

De NBA markeert dit jubileumjaar met de start van dit geheel vernieuwde magazine *Accountant*. Ook de website *Accountant.nl* is recent opgefrist. De redactie kreeg terug dat leden het fijn vinden als er ook wat meer aandacht komt voor vaktechniek en tuchtrecht en aan dat verzoek wordt gehoor gegeven. Losgelaten is het thema per nummer. Maar wie goed kijkt ziet wel degelijk een rode draad in dit blad: De Nieuwe Start.

Ik was eind januari aanwezig bij een bijzonder symposium van de Accountantskamer. Michiel Werkhoven, die wij veel dank verschuldigd zijn voor zijn pionierswerk bij de Accountantskamer, nam die dag na tien jaar afscheid als voorzitter en werd opgevolgd door Sandra Schreuder. Haar nieuwe start dus. Met deze twee bijzondere juristen leest u in dit blad een dubbelinterview. Bij het symposium mocht ik zelf ook spreken en ik heb daar nog eens onderstreept hoe belangrijk de Accountantskamer is. Niet om te straffen, maar juist om te corrigeren en daarvan als beroepsgroep te leren. Elke gezonde sector heeft een corrigerend mechanisme en in dat opzicht is de Accountantskamer onmisbaar.

In januari verschenen er ook twee rapporten over onze sector. Allereerst het derde en laatste rapport van de Monitoring Commissie Accountancy

(MCA). De voorzitter van die commissie kijkt in dit blad terug op het werk van de commissie en dat is interessant om te lezen. Kort daarna kwam de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) met haar eindrapport. Daarin zijn de bevindingen van de MCA ook geëvalueerd. Beide zijn lezenswaardige rapporten, met interessante analyses en aanbevelingen, waarover wij de komende tijd intensief zullen doorpraten. We zullen ze aangrijpen om als controlerend accountants met de belangrijkste stakeholders zoals AFM, gebruikers en het ministerie van Financiën samen de stip op de horizon neer te zetten. Met name om met elkaar te bepalen wanneer we succesvol zijn en niet in de valkuil te stappen van korte termijn acties.

Ondertussen wachten we ook op de officiële reactie van de minister op het CTA-rapport en de behandeling daarna door de Tweede Kamer. Zal dat leiden tot rust in de sector? Misschien, ja. Maar geen gezapigheid, want er wordt nog steeds veel van ons verwacht. Er wordt een blijvend beroep gedaan op onze veranderingsbereidheid en ons vermogen om ons werk elke dag een beetje beter te doen. Van ons wordt dus opnieuw een nieuwe start gevraagd, die overigens wel kan voortbouwen op het vele goede werk van de afgelopen jaren. We zien een kritische omgeving en we moeten kritisch zijn op onszelf en op de dingen

die beter moeten. Maar laten we daarbij oog hebben voor elkaar, elkaar helpen en steun geven, kennis delen en onszelf kwetsbaar opstellen. Omdat we een aantrekkelijke beroepsgroep zijn en dat willen blijven.

Ik ben erg enthousiast over de community Planet Finance. Op onze nieuwjaarsbijeenkomst, die helemaal in het teken stond van duurzaamheid, boden wij de publieke management letter 'Klimaat is financieel' aan aan de voorzitter van het klimaatberaad, Ed Nijpels. De discussie over de verbinding tussen duurzaamheid en klimaatdoelen van een organisatie, de toenemende betekenis van niet-financiële informatie in ons werk en het besef dat we als accountants in de klimaatdiscussie een belangrijke rol kunnen spelen, maken dat het thema duurzaamheid bovenaan de NBA-agenda prijkt. De community Planet Finance had onlangs een startbijeenkomst en het is geweldig om te zien dat er, naast ongeveer vijftig accountants, ook zo'n vijftig niet-accountants (ondernemers, financials) deelnamen. Deze community is echt bezig om onze maatschappelijke relevantie vorm en inhoud te geven!

Collega's, ik hoop dat u ook allemaal het nieuwe jaar goed gestart bent. Ik hoop dat dit vernieuwde magazine u bevalt en ben benieuwd naar uw reacties. ←

Klimaatverandering is inmiddels voor iedereen (op een verdwaalde president en een handvol klimaatontkenners na) duidelijk zichtbaar. Daarmee groeit de behoefte van investeerders, toezichthouders en andere stakeholders aan *assurance* bij informatie over milieu-, energie- en andere duurzaamheidsprestaties van organisaties. Een exclusieve taak voor accountants?

TEKST MARC SCHWEPPE

Is klimaatverandering een zaak van accountants?

In 1990 presenteerde het Nederlandse automatiseringsbedrijf BSO (Buro voor Systeemontwikkeling), opgericht door Eckart Wintzen, het allereerste milieujarverslag ter wereld. Het was gedrukt op van lompen vervaardigd papier en *The Economist* schreef er lovend over. Toen al toonde een visionaire ondernemer de behoefte om de *carbon footprint* van zijn bedrijf zichtbaar te maken voor de buitenwereld.

We zijn dertig jaar verder. Van accountants wordt inmiddels verwacht dat zij zekerheid toevoegen aan informatie van bedrijven over hun impact op klimaatverandering. Ook dat is niet nieuw, want al in 1991 werd Johan Piet, econoom en milieukundige, de eerste voorzitter van de Vereniging voor Milieu-Accountancy. Duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord ondernemen, *integrated reporting*: het accountantsberoep is al decennialang druk met niet-financiële informatie.

Tegelijk zijn niet alle partijen het er anno nu over eens dat de accountant de enige is die daarbij zekerheid mag verstrekken. Zo stelt de Commissie Toezicht Accountancysector (CTA)

dat de accountant zich moet beperken tot een oordeel over prestaties van bedrijven die “redelijkerwijs voorzienbare financiële gevolgen kunnen hebben”. Als financiële gevolgen verder in de toekomst liggen en minder zeker zijn, is het verband met de wettelijke controle wat de CTA betreft “minder evident”. Paul Koster, directeur van beleggersvereniging VEB, ziet dat anders. Volgens hem lijkt de staatscommissie “te negeren dat de geschetste veranderingen

Wat de NBA betreft is de rol van de accountant helder.

zich juist kenmerken door onverwachte en abrupte doorwerking in de financiële resultaten met verstrekken gevolgen voor de continuïteit van de onderneming”.

Publieke management letter

De CTA geeft in haar eindrapportage veel ruimte aan partijen die een uitgesproken idee hebben over de rol van de accountant bij niet-financiële informatie. Sommigen benadrukken dat

assurance verstrekken bij duurzaamheidsinformatie vraagt om specialistische kennis. Wat de NBA betreft is de rol van de accountant helder. “Gezien de financiële dimensie van klimaatrisico’s en -kansen vormt klimaat bij uitstek een onderwerp dat binnen de financiële expertise van de accountant valt”, zo valt te lezen in de publieke management letter (PML) van de beroepsorganisatie over duurzaamheid en de rol van de accountant, getiteld *Klimaat is financieel*. “Zijn kennis op het gebied van administratieve organisatie, interne beheersing, verslaggeving en controle maakt dat hij ook met betrekking tot klimaat een rol van betekenis heeft. Mocht hij op onderdelen over onvoldoende expertise beschikken, dan kan hij altijd specialisten inschakelen”, aldus de publicatie. Het eerste exemplaar van de publieke management letter werd op 21 januari van dit jaar aangeboden aan Ed Nijpels, voorzitter van het Klimaatberaad en drijvende kracht achter het klimaatakkoord uit 2019. Wat hem betreft past een compliment aan het accountantsberoep

KLIMAAT IS FINANCIËEL: SIGNALLEN EN AANBEVELINGEN

De publieke management letter ‘Klimaat is financieel’ presenteert vier signalen, die elk leiden tot aanbevelingen voor bestuurders, ondernemers, accountants en internal auditors:

- Klimaat ontbreekt in de strategie.
- Klimaat is niet verankerd in de organisatie.
- De verantwoording over klimaatprestaties schiet te kort.
- Accountants moeten meer oog hebben voor klimaatverandering.

De uitgave is als pdf beschikbaar via nba.nl en Accountant.nl. Liever niet uitprinten, aldus de NBA.

voor de wijze waarop het “offensief aan de slag gaat” met duurzaamheid en klimaatverandering. Nijpels werd naar eigen zeggen “op zijn wenken bediend” met de uitgave, na kort daarvoor in een magazine van EY te hebben opgeroepen tot organisatie van een conferentie over ‘Accountant & Parijs’, verwijzend naar de plek waar eerder internationale klimaatafspraken zijn gemaakt.

Planet Finance

Inmiddels heeft de NBA een volgende stap gezet in het bundelen van kennis en ervaring rondom duurzaamheid en niet-financiële informatie, met de oprichting van een community ‘Planet Finance’. Daarin zijn zowel accountants als niet-accountants welkom, die elkaar ook via een LinkedIn-groep kunnen treffen. Belangrijk, want klimaatbeleid en de verantwoording daarover naar het publiek is niet alleen een zaak van accountants, maar zeker ook van de organisatie zelf: bestuurders, financials, internal auditors en uiteindelijk de externe accountant. De publicatie *Klimaat is financieel* benadrukt dat bedrijven en organisaties die nalaten aandacht te besteden aan hun klimaatbeleid steeds meer financiële risico’s lopen: van boetes tot verlies van marktaandeel, bijvoorbeeld als gevolg van reputatieschade. Ook als werkgever worden ze minder interessant. Daarmee neemt de kans op ‘klimaatbeleid voor de Bühne’ toe. Het publiek juist en volledig informeren over de impact van een bedrijf op onze planeet moet voortkomen vanuit intrinsieke motivatie en oprechte behoefte aan transparantie. Daar is zeker nog winst te behalen. En het vraagt om een scherpe rol van de accountant, aldus de PML: “De accountant zal een balans moeten vinden tussen toenemende maatschappelijke verwachtingen en de mate waarin zekerheid verschaffen mogelijk is (ter voorkoming van *greenwashing*).” De bekende ‘mvo-hoogleraar’ Dick de Waard waarschuwde bijna tien jaar geleden, bij zijn oratie aan de Rijksuniversiteit Groningen, het accountantsberoep al voor de neiging van sommige ondernemingen om zaken graag mooier voor te stellen en de verklaring van de accountant daarbij als uithangbord te gebruiken. “Als de vos de passie preekt, boer let op je kippen.” ←

ADA VAN DER VEER

‘Herwinnen van maatschappelijk vertrouwen is cruciaal’

Vijf jaar nadat de accountancysector de hand in eigen boezem stak met de instelling van een monitoringcommissie, zit het werk van de MCA er op. Commissievoorzitter Ada van der Veer blikt terug. “De sector staat er beter voor dan toen we begonnen.”

TEKST PETER STEEMAN BEELD MICHEL TER WOLBEEK

ADA VAN DER VEER-VERGEER heeft een eigen boardroom-adviesbureau. Ze werd in 1989 benoemd tot eerste vrouwelijke Nederlandse bankdirecteur ooit, was directievoorzitter bij Staalbankiers en vervulde directiefuncties bij onder meer KPN en Achmea. Momenteel is zij onder andere bestuurslid bij Fugro en commissaris bij Alliander, Arcadis en DeGiro. Ook is zij gastdocent bij de Erasmus Universiteit en aan Nyenrode.

Op basis van een indrukwekkende hoeveelheid werk - de opsomming van geraadpleegde rapporten, enquêtes en interviews beslaat meerdere pagina's - velde de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) in januari in haar eindrapport een oordeel dat door sommigen als hard werd omschreven. Zelf spreekt MCA-voorzitter Ada van der Veer liever van helder. "We hebben regelmatig van de sector teruggekregen dat ze het rapport genuanceerd vonden en de maatregelen redelijk en implementeerbaar. Het werd in de media misschien als hard ervaren, omdat ze het niet verwachten van een commissie die door de sector is ingesteld. Dat het rapport veel losmaakte heeft een reden. Dit gaat niet over de beroepsgroep, maar over het publiek belang dat men dient. Het herwinnen van maatschappelijk vertrouwen is cruciaal. De maatschappij moet op de accountant kunnen vertrouwen. Dat is voor mij ook de afdrank van de enorme aandacht die het rapport in de media kreeg."

De sector heeft een te geflatteerd zelfbeeld, stelde de commissie vast. Waarom is het voor accountants zo moeilijk om in de spiegel te kijken? "We hebben bewust die spiegel als metafoor gekozen omdat het onze observaties zijn die we spiegelen naar de sector. De sector staat er overigens beter voor dan toen we vijf jaar geleden begonnen. De toon aan de top is echt veranderd.

‘We zien bij de grote kantoren veel meer medewerking en bereidwilligheid om input te leveren.’

We zien bij de grote kantoren veel meer medewerking en bereidwilligheid om input te leveren. Maar dat zelfonderzoek is moeilijk, vooral daar waar het fundamentele kwesties betreft. Kijk naar het businessmodel, het partnermodel, het intern verrekenmodel. Maak de mogelijke schadelijke prikkels ervan bespreekbaar en trek er lering uit. Dat is helaas onvoldoende gebeurd. We hebben voorstellen gedaan om de maatschappelijke rol die de accountant speelt in het detecteren van fraude en corruptie beter invulbaar te maken. Als je hen daarover spreekt zien ze het allemaal, maar op de een of andere manier is men niet bij machte dit beter in te vullen. Er wordt wel een begin gemaakt. Je ziet bijvoorbeeld dat steeds vaker forensisch accountants worden toegevoegd aan een team. Wij zeggen: doe het in ieder geval standaard bij controles van grote organisaties. Maak het onderdeel van je verantwoordelijkheid."

‘Ik waardeer het zeer dat deze beroepsgroep een kritische commissie in het leven heeft geroepen.’

budgetdruk en tijdsdruk. Over die afgenomen werkdruk was de leiding in de sector best tevreden maar heeft dit daadwerkelijk geleid tot meer kwaliteit? Als je er young professionals naar vraagt blijkt dat tegen te vallen. Mensen maken die uren wel, maar schrijven ze niet meer op. Een ander gevolg is dat het leidt tot meer tijd voor compliance, hebben we geconstateerd. Compliance is geen vies woord. Het is nodig, maar er is te veel compliance en te weinig ruimte voor professionele oordeelsvorming.”

‘De commissie heeft regelmatig weerstand ervaren’ staat in de inleiding van het laatste rapport. Wat was lastig om boven tafel te krijgen?

“Die tegenwerking speelde vooral toen we met het eerste rapport bezig waren. Men had niet helder wat we van ze verwachten. Ze hadden nog niet eerder mee-gemaakt dat een monitoring-commissie naar de sector keek. Daar heb ik begrip voor. Ik waardeer het zeer dat deze beroepsgroep een kritische commissie in het leven heeft geroepen. Toen ze mij vroegen heb ik daar wel even over nagedacht. Ik wilde minimaal twee accountants in de commissie en iemand die verstand heeft van cultuur en leiderschap. Wanneer je door de sector wordt benoemd, word je gezien als een slager die zijn eigen vlees keurt. Daarom was het voor mij essentieel om afstand te houden. Die ruimte heeft de sector ons ook gegeven.”

Is er een direct verband tussen de cultuur en het presteren onder de maat?

“Er moet een meer integrale gedrags- en cultuurverandering plaatsvinden. Dat is voor mij een van onze belangrijkste bevindingen. Krijgt een team de ruimte om goed zijn werk te doen? Mogen er genoeg uren worden gemaakt? Je ziet nu voor het eerst dat mensen zich binnen een organisatie kwetsbaar mogen opstellen en praten over de worstelingen die ze hebben met het complexe veranderproces. Dat was vier jaar geleden nog ondenkbaar. De overtuiging was toen dat er geen structurele verandering nodig was. De problemen werden onderschat en het eigen oplossend vermogen overschat. De oplossing werd vooral gezocht in compliance, terwijl het eigenlijk gaat om een lerende organisatie. Zorg dat je als leiding weet wat er op de werkvloer plaatsvindt. De medewerkerstevredenheidsonderzoeken zien er wel beter uit, maar is het ook beter? Hoe kun je zorgen dat de accountant op basis van vaktechniek de professionele oordeelsvorming verbetert? Op het verminderen van werkdruk zijn bijvoorbeeld veel acties ondernomen, maar niet op het verminderen van

De Monitoring Commissie Accountancy (MCA) presenteerde haar eindrapport ‘Spiegel voor de accountancysector’ op 14 januari 2020 in Nieuwspoor in Den Haag. De MCA pleit in het eindrapport voor ‘impactvolle ingrepen’ en presenteert een lijst van dertig aanbevelingen. De MCA werd door de accountantssector zelf ingesteld in het voorjaar van 2015, als één van de 53 maatregelen uit het verbeterplan uit september 2014 ‘In het publiek belang’. De onafhankelijke commissie bestond naast voorzitter Ada van der Veer uit Carin Gorter, Erik van de Loo en Marcel Pheijffer.

A woman with blonde hair, wearing a red patterned blazer and black trousers, stands in a grand, ornate hall. She is positioned next to a large, black studio umbrella light on a stand. The hall features a patterned carpet, a staircase with a dark railing, and classical columns. The lighting is warm and focused on the woman.

‘De sector
heeft hulp
nodig bij het
fundamentele
veranderproces.’

Wat was de moeilijkste fase in het onderzoek?

“De vaststelling dat de inspanning van de sector onvoldoende resultaat opleverde. Die constatering is best ingrijpend. Je velt een oordeel over een hele beroepsgroep, waarmee je natuurlijk geen recht doet aan individuele kantoren. Die zien we ook. Er zijn koplopers en achterblijvers. We hebben in het tweede rapport aangegeven dat ze moesten doorpakken, anders verlies je de regie op je eigen veranderproces. Dat was een stevige uitspraak, die we bewust deden. Eigenlijk hadden we alle vertrouwen dat ze daarmee aan de slag zouden gaan. Op ons verzoek is onze benoemingstermijn met een halfjaar verlengd om de sector voldoende ruimte te geven om daar op te acteren. Afgelopen zomer moesten we constateren dat het niet voldoende was.”

Zelfregulering werkt niet, er is hulp van buitenaf nodig, stelt het rapport. Leidt meer wetgeving en controle niet juist tot meer compliance-achtig gedrag in plaats van een cultuurverandering?

“Die tegenstelling zie ik niet. Wij stellen geen regels voor, maar systeemveranderingen en veranderingen op organisatieniveau. De sector heeft hulp nodig bij het fundamentele veranderproces. Het toezicht moet worden geïntensiveerd en eenduidiger. Wij pleiten voor één toezichthouder. Laat de AFM het totale pakket - oob en niet-oob - uitvoeren, in plaats van het toezicht te delen met NBA en SRA. De kwaliteits-toetsing van beide organisaties is goed, maar dat is wat anders dan onafhankelijk toezicht. Het zorgt voor verwarring. Men ziet ze meer als ledenorganisaties. De sector vindt dat AFM te veel op de compliance zit. We hebben dat onderzocht. In de rapporten van de AFM over de kwaliteitsslag van accountantsorganisaties gaat het voortdurend over inhoudelijke vaktechnische zaken. De AFM heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het op gang brengen van het veranderproces. Ze kijken de laatste twee jaar ook meer naar de cultuur, zoeken de dialoog.”

Het rapport pleit ook voor continuering van de MCA. Waarom?

“Het is geen continuering. We willen een nieuwe monitoringcommissie die door de minister en niet door de beroepsgroep wordt ingesteld. Die nieuwe commissie moet niet alleen de noodzakelijke veranderingen blijven monitoren, maar ook breder kijken naar zaken die bij de stakeholders

spelen; bijvoorbeeld de discussie over niet-financiële informatie en inzichten uit onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek. Dat wordt nu door de sector zelf gestuurd. De stakeholders moeten daarin veel meer een stem hebben. Die nieuwe MCA zou een adviesraad en een monitoringcommissie kunnen zijn. Of dat hetzelfde is als de kwartiermaker die de CTA voorstelt? Nee, dat is niet hetzelfde. Ik heb het rapport van de CTA met waardering en belangstelling gelezen. Hun aanbevelingen verschillen van die van ons, maar ook zij stellen vast dat er een structureel probleem is met de kwaliteit van de wettelijke controle. Als je door de nuanceverschillen heen kijkt is de boodschap hetzelfde: er is hulp van buitenaf nodig. De eenduidigheid van die constatering is goed voor de sector. Die wil weten waar ze aan toe is.” ←

‘Er is te veel compliance en te weinig ruimte voor professionele oordeelsvorming.’

Juridisch Post Academisch Onderwijs

Bij Juridisch PAO Leiden kunt u kiezen uit juridische cursussen en specialisatieopleidingen in verschillende rechtsgebieden. Alle cursussen en opleidingen worden gedoceerd door gerenommeerde specialisten uit de praktijk en Leidse topwetenschappers. Wij kunnen met zekerheid zeggen dat onze cursussen van zeer hoge kwaliteit en altijd actueel zijn. In 2019 was de gemiddelde docentscore een 8,4. De organisatie door Juridisch PAO Leiden werd in 2019 gemiddeld beoordeeld met een 8,6!

Bekijk het volledige aanbod van Juridisch PAO Leiden op onze website www.paoleiden.nl of scan de QR-code.

SPECIALISATIEOPLEIDING GERECHTELIJK DESKUNDIGE

Start woensdag 9 september 2020, van 14:30 tot 21:30 uur

Locatie: Oude Sterrewacht te Leiden

21 punten NVvA; 12 punten NVR; 12 NiRV; 40 punten ABAN/GAIA;
55 punten NBA

Certificering LRGD-register & NRGD-register

Doelstelling van deze specialisatieopleiding is om verzekeringsdeskundigen, schade-experts, juristen, medici, accountants, ict-deskundigen, business-valuators, architecten, bouwkundigen en overige geïnteresseerden in ca. een half jaar vertrouwd te maken met de beginselen van het procesrecht. En om hen tevens kennis te laten maken met het juridische jargon en de denkwereld achter de rechtswetenschap. De deskundige moet na voltooiing van de opleiding in staat zijn om bij het optreden in rechte binnen juridische kaders te denken en vanuit die invalshoek zijn deskundigenbericht op te stellen.

Scan de QR code om het volledige programma te bekijken.

Cursusprijs: € 6.950,- (vrij van btw). Incl. consumpties/diners en 1 examen (civiel of straf), cursusmateriaal (digitaal en hardcopy), exclusief verplicht voorgeschreven literatuur. U kunt naast het standaard civiele examen een extra strafrecht-examen afleggen tegen bijbetaling van € 1500,-.

DE FINANCIËEL DESKUNDIGE IN CIVIELE SCHADEZAKEN

Woensdagen 1 april & 22 april 2020 van 14:00 tot 21:00 uur

Locatie: Oude Sterrewacht te Leiden

12 punten NOvA; 12 punten NiRV, 12 punten MFN, 12 punten LRGD; 12 punten NBA

De tweedaagse cursus richt zich op schadebegroting door deskundigen in civiele zaken, zoals: schade uit onrechtmatige

daad of overeenkomst, aan een merk of op basis van een business plan en afgebroken onderhandelingen. Er wordt veel gewerkt met praktijkvoorbeelden uit de rechtspraak.

De cursus is gericht op accountants, register valuators, bedrijfseconomen en vastgoeddeskundigen.

Scan de QR code om het volledige programma te bekijken.

Cursusprijs: € 1195,- (vrij van btw).

Incl. consumpties, diners en digitaal cursusmateriaal.

ACTUALITEITEN AANSPRAKELIJKHEIDS- EN SCHADEVERGOEDINGSRECHT

Dinsdag 19 mei 2020 van 15:00 tot 20:15 uur

Locatie: Oude Sterrewacht te Leiden

4 punten NOvA

U ontvangt tijdens de cursus een overzicht van de meest actuele ontwikkelingen in wetgeving, literatuur en rechtspraak betreft het aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht. Na het volgen van deze actualiteitencursus bent u weer helemaal up to date en kunt u de opgedane kennis direct in praktijk toepassen. Tijdens de cursus is ruimte voor discussie en om uw vragen uit de praktijk te stellen.

Scan de QR code voor het volledige programma.

Cursusprijs: € 350,- (vrij van btw). Incl. consumpties en digitaal cursusmateriaal.

**Universiteit
Leiden**

Juridisch Post Academisch Onderwijs

Juridisch PAO

Opleidingen
Symposia

Cursussen
Incompany

www.paoleiden.nl

Bij ons leer je de wereld kennen

Professionele of vriendendienst?

Als inkoopmanager bij een zorgverzekeraar gebruikte zij nooit haar RA-titel. Daarvoor eigenlijk ook niet. Dus het viel 'Sophie' rauw op het dak toen iemand een tuchtklacht tegen haar indiende. Die iemand was de ex-vrouw van een wanhopige vriend van Sophie, die in haar ogen niet was opgewassen tegen zijn financieel gehaide ex, met wie hij bakkeleide over de alimentatie.

Sophie had zelf een nare echtscheiding meegemaakt, dus hielp zij de vriend. Zij maakte financiële overzichten voor hem, berekende zijn draagkracht voor de alimentatie, bemiddelde bij de verkoop van zijn auto, ging mee naar de bank voor het overleg over de hypotheek. Zij onderhield contact met de mediator en de advocaat en schreef aan de ex dat zij hoopte en verwachtte "dat we samen in staat zijn om een afgerond voorstel aan beider advocaten op te stellen". Sophie ondertekende die anonieme brief als "een vriend die jullie allebei het beste toewenst".

Belastende verklaring

Voor de man schreef zij ook een belastende en soms leugenachtige verklaring die zijn dochter moest afleggen bij de rechter, zodat zij werd toegewezen aan de vriend in plaats van aan de moeder. Moeder en vader doorliepen een vertrouwelijk mediation-proces. Om grip te houden op de afspraken stelde Sophie voor dat de advocaat van haar vriend haar zou inschakelen als stagiaire. Zij biechtte hem op dat haar tactiek weliswaar "minder netjes, maar gebleken effectief" was en beklemtoonde dat deze info "NIET naar buiten mag komen". De mail kwam wel naar buiten, toen de ex van de vriend een klacht indiende, die gegrond werd verklaard.

Volgens de Accountantskamer heeft Sophie alle fundamentele beginselen geschonden, op dat van vertrouwelijkheid na. Sophie liet subiet weten dat zij in hoger beroep gaat. Een vriendendienst is toch geen professionele dienst?! "Het is in het belang van alle accountants in business dat zij de lat krijgen opgelegd die bij hun beroepsgroep hoort."

Professionele dienst

Waar ligt die lat nu? Volgens vaste rechtspraak op dit niveau: werkzaamheden waarvoor je jouw vakbekwaamheid als accountant gebruikt of zou kunnen gebruiken, gelden als een professionele dienst. Uit de reacties op de uitspraak blijkt dat sommige lezers de tijdelijke doorhaling voor drie

Accountantskamer

Zaaknummer: 19/1030 Wtra AK

Datum uitspraak: 13 januari 2020

Oordeel: deels gegrond

Maatregel: tijdelijke doorhaling van drie maanden

Status: beroep aangetekend

Vindplaats: ECLI:NL:TACAKN:2020:

maanden te mild vinden. Voor hen spreekt als vanzelf dat een accountant zich altijd houdt aan de fundamentele beginselen.

Dat is ook wel begrijpelijk als je kijkt naar de tuchtspraak over de professionele dienst. Zo had een gescheiden accountant de handtekening van zijn ex-vrouw onder een bancaire omzettingsverklaring vervalst. Beroepsuitoefening, zei de Accountantskamer, want "in het algemeen is het immers geenszins ongebruikelijk dat een accountant-administratieconsulent bij zijn beroepsmatig optreden een dergelijke omzettingsverklaring tegenkomt en bij zijn werkzaamheden dient te betrekken". Een maatregel bleef hier overigens achterwege, omdat de accountant de laakbaarheid van zijn handelen inzag en zijn ex-vrouw ook een aandeel had in de escalatie (11/2444 Wtra AK).

Geld lenen van je familie en niets aflossen is een professionele dienst wanneer je de leningsovereenkomst opstelt en ondertekent als registeraccountant (AWB 13/275). Er zijn ook accountants die zeggen dat ze een vriendendienst hebben verleend, terwijl zij een factuur hebben gestuurd. Je raadt het al, dat is een... ←

 **WAARNEMING
TER PLAATSE**

Naar Ibiza

TEKST **BJÖRN REMMERSWAAL**
BEELD **CHRISTIAN KEIJSERS**

Ibizamode is een fashion- en lifestyle-bedrijf met een webshop en twee winkels in Den Bosch en Amsterdam. Arlo van der Meer RA RV van accountants- en advieskantoor Amace werkt inmiddels ruim zeven jaar voor Ibizamode. Aandachtspunten bij een klant als deze zijn volgens Van der Meer het begeleiden van de groei, het grensoverschrijdend ondernemen (veertig procent van de omzet wordt in Duitsland gerealiseerd) en koppeling van de financiële administratie aan zaken zoals kassa's, orderpicking-systemen en webshopapplicaties. Van der Meer gaat graag langs bij klanten. "De business van de klant begrijpen is belangrijk voor ons, daarvoor moet je echt langgaan. En dat levert haast altijd weer werk op."

We moeten het even over de feiten hebben

Eind 2019 kwam de bouw vrijwel tot stilstand en was het stikstofdossier uit het niets volgens premier Mark Rutte opeens 'de grootste crisis in mijn negen jaar als premier'. Terwijl de signalen toch al een tijdje op rood stonden. Hoe kan het dat we feiten over dreigende risico's vaak stelselmatig negeren? En hebben accountants niet een rol om die feiten tot vervelens toe op tafel te leggen?

TEKST NART WIELAARD BEELD VRHL

S truisvogelgedrag. We hebben er allemaal last van. We zien een probleem op ons afkomen, maar de gemakkelijkste uitweg is om de kop in het zand te steken en de feiten te negeren.

Dat is eigenlijk heel pijnlijk, zeker in een tijd waarin we met allerlei datagerelateerde technologie zo'n beetje alle denkbare informatie over mogelijke risico's boven tafel kunnen krijgen. Ondanks die eindeloze mogelijkheden kiezen we er voor om ziende blind te zijn. In het geval van de stikstofcrisis en de aanpalende pfas-problemen werd duidelijk dat het ministerie van Landbouw al meer dan een jaar inzicht in de problemen had en rekening hield met een negatieve uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Toch werd er niets ondernomen om de crisis voor te zijn. Dit komt vaker voor. Ook de aanhoudende golf van slecht nieuws over de prestaties van de Belastingdienst kan eigenlijk geen verrassing zijn, al was het maar omdat er al jaren wordt gewaarschuwd dat politici te veel complexe regelingen daar parkeren. Regeren wordt dan

vooral reageren, zoals bijvoorbeeld ook te zien was in de crisis rond de Amsterdamse vuilverwerking.

Ook in het bedrijfsleven is het patroon zichtbaar. Van Enron tot Ahold en van Imtech tot het Bernie Madoff-schandaal: er was bepaald geen gebrek aan signalen dat er grote risico's speelden. Toch zagen commissarissen en andere toezichthouders blijkbaar geen reden om hard in te grijpen. Blijkbaar waren ze bang voor een *cry wolf*, een loos alarm?

Grijze neushoorns

Natuurlijk is het met de wijsheid achteraf prettig redeneren. Toch is er met wijsheid ook vooraf veel mogelijk. Een mooi voorbeeld is te vinden in de woorden van de Chinese leider Xi Jinping. In een toespraak (nog voor het Coronavirus toesloeg) gaf hij een inkijkje in hoe hij naar de risico's van zijn land kijkt, namelijk vanuit zowel *grey rhino's* als *black swans*. De *black swans*, bekend geworden door de boeken Nicholas Taleb, zijn de totaal onverwachte gebeurtenissen die je echt niet ziet aankomen. Hét beruchte voorbeeld is de kredietcrisis, die in 2007 met bulderend geraas loskwam met de Amerikaanse rommelhypotheken als lont in het kruitvat. Maar veel andere impactvolle gebeurtenissen kun je wel degelijk zien aankomen, mits je analyse maar op orde is. In een studie van KPMG in samenwerking met instituut Clingendael - *Gaming The New Security Nexus* - concluderen de onderzoekers bijvoorbeeld dat de handelsoorlog van het afgelopen jaar eigenlijk geen handelsoorlog is. Met een verwijzing naar de investeringen die China doet in het opzetten van een nieuwe zijderoute - het *Belt & Road Initiative* (BRI) - stellen zij dat "*this trade war isn't about trade - it is about dominating the new networks of power*". Dat is dan ook een *grey rhino* van de buitencategorie voor de internationale verhoudingen.

In vrijwel elke omgeving zijn zulke *grey rhino's* (voor het eerst gemunt door de Amerikaanse Michelle Wucker in haar boek over het verschijnsel in 2016) te vinden. Juist in een periode van grote snelheid en veranderlijkheid is het zinnig om er wat beter naar te kijken. Wucker schrijft in een bijdrage voor het World Economic Forum dat we de informatie over de *grey rhino's* meestal wel hebben, maar dat het te danken is aan een

Ondanks eindeloze mogelijkheden kiezen we er voor om ziende blind te zijn.

Er is geen enkele struisvogel die daadwerkelijk de kop in het zand steekt.

menselijke weeffout dat we niet geloven in worst case scenario's. Zelfs als deze steeds geloofwaardiger worden. Ze stelt dat de *availability bias* ons parten speelt. *"Which leads decision-makers to rely on examples and evidence that come immediately to mind. This draws people's attention to emotionally salient events ahead of objectively more likely and impactful events."* Oftewel: Mensen hebben een vertekend beeld van de werkelijkheid.

Groepsdynamiek

Ook de groepsdynamiek - met onder meer *group think* - speelt een essentiële rol bij het niet op waarde schatten van informatie over risico's. De Autoriteit Financiële Markten produceerde een *handout* over hoe blinde vlekken kunnen optreden in directies, die een evenwichtige belangenafweging in de weg staan, inclusief een aantal technieken om de impact van die blinde vlekken te verminderen. Een daarvan is de zogeheten 'check-in methode', die erop neerkomt dat het belangrijk is om voorafgaand aan de vergadering een moment van rust in te lassen, om aanwezigen in staat te stellen volledig met hun aandacht bij de vergadering te kunnen zijn.

Van accountants mag gezien hun rol worden verwacht dat zij zich (1) zo objectief mogelijk bij de feiten houden en (2) deze feiten ook klip en klaar serveren aan het juiste publiek, als er risico's zijn. Het gaat dan vooral over risico's op het gebied van bestuur, bedrijfsvoering, verslaggeving en controle, een gebied waar de NBA met het programma 'Kennis delen' de laatste jaren actief aan de weg timmerde. Een voorbeeld in 2019 was de publieke management letter over betaaldvoetbalorganisaties. De feiten waren volgens de NBA simpel: "Een kwart van de Eredivisieclubs en twee derde van de Eerste divisieclubs beschikken over meer schulden dan bezittingen. Het ontbreken van eigen vermogen maakt deze clubs financieel kwetsbaar; dit is bedreigend voor het voortbestaan." In die paar zinnen zitten behoorlijk wat alarmerende feiten.

Over die feiten gesproken: arme struisvogel. Want er is geen enkele struisvogel die daadwerkelijk de kop in het zand steekt. De verklaringen voor het ontstaan van dit broedje aap-verhaal zijn niet helemaal eenduidig, maar het lijkt erop dat het komt doordat struisvogels in het broedseizoen hun eieren in een kuil leggen en het hoofd en de hals plat op de grond leggen, zodat het eruit ziet als een graskluit. Die feiten kent echter vrijwel niemand. ←

SIGNALEN OP ROOD?

Waar zou een volgende crisis kunnen ontstaan? En zouden accountants daar niet wat scherper moeten signaleren? Een verre van volledige opsomming.

Zelfstandige zonder pensioen

De zzp'er kon wel eens de *grey rhino* zijn van ons heftig bediscussieerde pensioenstelsel. Want het korten, flexibiliseren of verlaten van pensioen mag dan pijnlijk zijn, het valt in het niet bij wat er zou gebeuren als grote groepen straks simpelweg geen inkomen hebben nadat ze uit het arbeidsproces gaan. Veel zelfstandigen leggen op geen enkele manier geld opzij. Dat kan op enige termijn een ontwrichtende werking hebben. Hoogleraar Theo Kocken noemde het in een column het enige "echt nijpende zorgpunt, dat ver uittorent boven alle andere problemen".

Complexe hypotheekrenteaftrek

De complexiteit van de hypotheekrenteaftrek is door de jaren heen geëxplodeerd, waardoor de fiscale regelingen voor de eigen woning onuitvoerbaar worden. Zo mogen huizenbezitters de hypotheekrente nog maximaal dertig jaar aftrekken, moeten ze eventuele overwaarde na verkoop gebruiken bij de aankoop van een andere woning, geldt er een extra hoog forfait voor huizen boven een miljoen, daalt het tarief waartegen die rentelast wordt verrekend sindsdien ook stapsgewijs en zijn alleen hypotheekrentes die volledig worden afgelost aftrekbaar. Tenzij de hypotheek voor 2013 is afgesloten. Volgt u het nog? Het wachten is tot het in de uitvoering echt mis gaat en deze voetzoeker in het gezicht van een verantwoordelijk staatssecretaris ontploft.

Negatieve rente

Nederlanders hadden medio dit jaar voor zo'n 370 miljard euro aan spaartegoeden. Maar dat levert vrijwel niks meer op bij de historisch lage rentestanden. Inmiddels ontstaat er voor grote spaarders al de eerste negatieve rente. En dat levert een situatie op waarvan we niet goed weten hoe mensen erop gaan reageren. Volgens onderzoek is de kans dat spaarders massaal in beweging komen reëel: opgeteld komt 84 procent van de spaarders in beweging bij de komst van een particuliere boeterente. Dat zou de grootste *bankrun* in de geschiedenis zijn. Wat te doen? FT commentator Gillian Tett beschreef dat de psychologie van zo'n scenario vooral het vertrouwen zou ondermijnen en had ook nog wel een stout en cynisch ideeje hoe dat te vermijden: *"Avoid talking about negative rates and instead use techniques that provide support but which are so complex that mere mortals struggle to understand them (this is partly what quantitative easing has done)."*

Veel financiële dienstverleners kijken met een scheve blik naar de mkb-accountant. Hij of zij is immers de vertrouwenspersoon voor de ondernemer, vanwege zijn of haar uitgebreide (financiële) informatie over de onderneming én de ondernemer. Een uitstekend vertrekpunt voor uitgebreide advisering. Toch gaat het soms mis. Zo struikelde een accountant over een niet uitgevoerd periodiek verrekenbeding van zijn cliënt. Even niet aan gedacht om dat mee te nemen in zijn advisering. Dat bezorgde hem meer napijn dan een verstukte enkel; de zaak kwam terecht bij de Accountantskamer.

TEKST JOHN WEERDENBURG BEELD ANP

Het periodiek verrekenbeding Struikelen over huwelijkse voorwaarden

De cliënt van een accountant was gehuwd op huwelijkse voorwaarden, met daarin een periodiek verrekenbeding. De accountant wist dit, maar had het risico van niet-naleving daarvan onderschat. Vanuit deze toch wat perceptie moest de accountant verantwoording komen afleggen in Zwolle. Zijn cliënt had genoeg munitie verzameld en verweet hem dat een tijdige uitwerking van de huwelijkse voorwaarden ontbrak, waardoor de accountant zijn zorgplicht had verzaakt. Uiteindelijk bevatte die uitwerking fouten. Ook was bespreking van de gevolgen van het niet-naleven van de huwelijkse voorwaarden nagelaten en ontbrak een getekend exemplaar, dus was de administratie van de accountant niet op orde. Ook kwam er geen respons van de accountant op de vraag van de klager over de klachtenregeling van het accountantskantoor.

De Accountantskamer oordeelde daarop als volgt: "De accountant had bij de jaarlijkse bespreking niet alleen moeten ingaan op de jaarcijfers en aangiften, maar ook op de uitwerking van de huwelijkse voorwaarden. Daarbij heeft hij nagelaten de echtelieden te informeren over de gevolgen van het niet-naleven van de huwelijkse voorwaarden. Hierdoor heeft de accountant *niet voldaan aan zijn zorgplicht*, die erop neerkomt dat de accountant zijn cliënt niet blootstelt aan vermijdbare en voorzienbare risico's, goed moet adviseren en de cliënt moet wijzen op potentiële risico's." De accountant werd als gevolg van deze tekortkomingen aansprakelijk gesteld voor de geleden schade, omdat hij niet jaarlijks een verrekening heeft opgesteld.

Filler stuff voor het dossier?

Veel accountants vragen cliënten of ze huwelijkse voorwaarden hebben laten opmaken. Als dat antwoord bevestigend luidt, vragen ze een kopie daarvan op, bestemd voor het cliëntdossier. Maar wat is de voornaamste reden waarom zij deze voorwaarden opvragen? Is dat primair omdat het noodzakelijke, complementaire *filler stuff* is voor het permanente dossier? Bestemd om voor lange tijd keurig te worden opgeborgen, omdat het relatief statische informatie is?

Iets zegt mij dat de cliënt de kopie van de huwelijkse voorwaarden vaak met een andere intentie, met andere verwachtingen, overhandigt aan zijn accountant. Die cliënt verwacht namelijk in veel gevallen dat de accountant de gevolgen van de huwelijkse voorwaarden zal beoordelen en dat hij die gevolgen aan hem terugkoppelt. Een assertieve, alerte cliënt zal de accountant hierover bevragen als die informatie niet spontaan naar hem toe komt. Maar niet iedere cliënt is zo, of doet dat. Misschien heeft dat ook wel wat te maken met het aloude 'geen bericht, goed bericht'.

Vermijden of lijden?

De kopie van de huwelijkse voorwaarden van de cliënt komt terecht in het dossier. Vervolgens wordt daar (vrijwel) niets mee gedaan. Op de vraag waarom dat zo gaat, hoor ik accountants zeggen: "Ik denk dat het echtpaar niet wil verrekenen." Of: "Als ze willen verrekenen, moeten ze mij hiertoe maar een opdracht verstrekken."

‘Wacht vooral niet af tot cliënten zich bij u melden, maar neem zelf het initiatief.’

Ook andere factoren kunnen een rol spelen. Soms ben je onvoldoende thuis in de materie, waardoor je je er oncomfortabel bij voelt. Dan wordt het ook nooit een favoriet gespreksonderwerp. Of je bent bang dat je - als je wel het gesprek over het periodiek verrekenbeding aangaat - de ijzige vraag van je cliënt krijgt waarom je er nu pas mee komt?! Hoe meer tijd daartussen zit, hoe ongemakkelijker en gênanter dat wordt. Ook omdat ‘reparatie’ van niet uitgevoerde periodieke verrekenbedingen al grote gevolgen kan hebben.

Reparatiewerkzaamheden

Blijkt dat er niet jaarlijks is verrekend, dan moet verrekening alsnog plaatsvinden. De verrekening ziet in beginsel op het alsdan aanwezige vermogen en mogelijk op de waarde van de

onderneming. Dit betekent dat er opstellingen van de reeds lang ontvangen inkomsten en gedane uitgaven moeten worden gemaakt, voor elke voorbije jaarlijkse verrekening. Daarna moet er een vaststellingsovereenkomst worden opgemaakt, die beide echtgenoten moeten ondertekenen. Hierin wordt de hoogte van de verrekenvordering en -schuld tot dan toe vastgelegd, inclusief de nadere afspraken over de uitbetaling dan wel het schuldig blijven. Kortom, een hoop sores, waarvan de cliënt en zijn of haar partner niet vrolijk worden. En u als accountant evenmin.

De uitspraak van de Accountantskamer in deze zaak heeft vergaande gevolgen voor de zorgplicht van accountants. Ontzorg uw cliënten die een periodiek verrekenbeding hebben. Wacht vooral niet af tot ze zich bij u melden, maar neem zelf het initiatief.

Bent u op dit moment nog onvoldoende thuis in dit onderwerp? Accepteer dat niet, maar trek uw kennis naar een hoger niveau en/of schakel een expert in. Praat met specialisten over dit onderwerp of volg een goede PE-cursus over huwelijkse voorwaarden en (periodieke of finale) verrekenbedingen. Dat maakt de struikelkans een stuk kleiner. ←

‘Een jaar lang ben ik
ambassadeur voor
het ambtenaarschap.’

JOLANDA VAN TONGEREN

Tot oktober 2016 controleerde Jolanda van Tongeren (47) als extern accountant de boeken van enkele grotere gemeenten. Toen maakte ze na ruim twintig jaar PwC de overstap naar de gemeente Almere, waar ze strategisch adviseur business accounting werd. Eind vorig jaar werd ze gekozen tot Ambtenaar van het Jaar. Reden voor een portret op de opvouwbare stoel van *Accountant*.

TEKST ADRIE BOXMEER BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Waarom bent u Ambtenaar van het Jaar geworden? "Volgens het juryrapport van Publiek Denken, dat de verkiezing organiseert, omdat ik op aansprekende wijze Almere help de uitgaven in het sociaal domein te verantwoorden. Sinds 2015 heeft het Rijk taken op het gebied van de jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning naar gemeenten overgeheveld. Ik wil de uitgaven op dit gebied helder verantwoorden naar de burgers en de gemeenteraad. Daarnaast ben ik volgens collega's een echte verbinder."

Uw collega's hebben u opgegeven. Was dat een verrassing?
"Ja, ze hadden me van tevoren

niets verteld! Ik vond het een hele eer, maar achtte mezelf niet bijzonder kansrijk met een lijst van honderd kandidaten. Maar na publiciteit op LinkedIn en het intranet van de gemeente Almere zat ik bij de laatste twaalf. Toen volgde een speeddate met de jury en moest ik een motivatiefilmpje bij de jury inleveren. Uiteindelijk werd ik tijdens een feestelijke bijeenkomst op 10 december 2019 in Zaanstad gekozen tot Ambtenaar van het Jaar 2019. Heel bijzonder en heel eervol".

Wat levert het op?
"Een mooie bokaal. Een jaar lang ben ik de ambassadeur voor het ambtenaarschap. Ik word gevraagd om te spreken op bijeenkomsten. Dat vind ik leuk, maar mijn werk vind ik toch het belangrijkste. Ik bereid Almere voor op nieuwe regels die vanaf volgend jaar gelden. Op dit moment geeft de externe accountant een rechtsmatigheidsoordeel bij de jaarrekening van gemeenten. Vanaf volgend jaar doet het college van B&W dat zelf, waarna de externe accountant controleert of dit terecht is. Ik zorg ervoor dat Almere zich hierop

tijdig voorbereidt, door de betekenis van deze wijziging voor onze organisatie onder de aandacht te brengen."

U bent drie jaar geleden van openbaar accountant ambtenaar geworden. Waarom?

"Ik was bij PwC onder meer verantwoordelijk voor de vaktechniek op het gebied van het binnenlands bestuur. Daar kwam in 2015 het sociaal domein bij. Daar heb ik de organisatie op voorbereid. Toen dat klaar was, dacht ik: ik zou het wel eens vanaf de andere kant willen bekijken. Vervolgens benaderde Almere mij. Inmiddels werk ik daar met veel plezier."

Was dat een grote overgang?

"Ja en nee. Ik houd me nog steeds met gelijksoortige vraagstukken bezig, maar vanuit een ander perspectief. Wel kun je binnen de gemeente met meer diepgang aan deze thema's werken. Wat wel is veranderd: ik woon ook in Almere, dus mijn reistijd is drastisch verminderd, evenals het aantal keren dat ik in de file sta. Daar ben ik uiteraard niet rouwig om." ←

CV

Registeraccountant Jolanda van Tongeren is sinds oktober 2016 strategisch adviseur business accounting bij de gemeente Almere. Tussen 1995 en 2016 werkte zij bij PwC, sinds 2008 als senior manager. Eerder studeerde zij accountancy aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Jolanda woont "al twintig jaar" samen, is moeder van een zoon van vijftien en een dochter van dertien. Ze houdt van wandelen en van mooie avonden met goede vrienden.

"RICHT JE ALS ACCOUNTANT OP ZAKEN DIE ER ECHT TOE DOEN"

Maxime Asjes is 27 jaar, en is daarmee een van de jongste deelnemers in haar lichting van de Executive Master of Finance & Control aan Nyenrode Business Universiteit. Voor haar is deze opleiding tot registercontroller een logisch vervolg op de post-master Accountancy (RA). "De EMFC heeft me nog meer overtuigd van mijn mooie vak als accountant, en ik krijg er heel veel energie van!"

"Ik heb het ontzettend naar m'n zin op Nyenrode", vertelt Asjes. Eerder volgde ze er al de deeltijdopleiding Accountancy en daarna de post-master tot registeraccountant die ze anderhalf jaar geleden afrondde. "Ik ben me toen gaan verdiepen in welke opleidingen er meer werden aangeboden, omdat ik nog niet uitgestudeerd was. Zo kwam ik uit bij de opleiding tot registercontroller." Ook die studie volgt ze met veel plezier, en hoopt ze het komende half jaar af te ronden.

VAN RA NAAR RC

Wat vond haar werkgever Deloitte ervan dat ze na de ene voltooide opleiding gelijk wilde starten met de volgende? "Ik heb ze overtuigd van mijn motivatie om mijzelf te blijven uitdagen, mijn eigen skills te verbeteren en als allround accountant een betere gesprekspartner voor onze klanten te worden. Daar plukt Deloitte ook de vruchten van." Dat heeft zich in de praktijk al bewezen. "Ik had net het tentamen tax management gedaan toen bij

een klant een belastingvraagstuk aan bod kwam. Ik kon gelijk de relevante vragen stellen en verraste daarmee de klant."

Ook soft skills komen in de opleiding aan bod. Het gaat dan bijvoorbeeld om leiding geven aan mensen en vragen als: hoe kom je over (in presentatie/debat), hoe kan je anderen overtuigen, hoe motiveer je mensen en hoe kom je samen tot een bepaalde conclusie/uitkomst? "De personal leadership development journey, waarin onder andere de soft skills aan bod komen, loopt als een rode draad door de opleiding. Voor de start van de opleiding maak je een persoonlijkheidstest die de basis vormt voor de journey. Daar heb je iedere dag wel wat aan."

FLEXIBILITEIT

"De opleiding helpt mij om zelf-verzekerder naar klanten te gaan", zegt Asjes. "Ik durf nu punten op tafel te leggen waar je als registeraccountant niet gelijk aan denkt." Ze snapt dat niet iedere student die de post-master RA heeft afgerond gelijk zin heeft om te starten met een vervolgopleiding zoals de EMFC-opleiding. "Maar", zegt ze,

“De opleiding helpt mij om zelf-verzekerder naar klanten te gaan”

“dat ligt misschien ook wel aan de onbekendheid: wat biedt zo’n programma, en wat is de toegevoegde waarde naast de opleiding als accountant?” Voor Asjes is dat laatste helder: “In de Accountancy-opleiding leer je hoe je een goede accountant wordt. Maar klanten hebben vaak ook vragen over meer complexe vraagstukken. Daar krijg je grip op in de RC-opleiding. En zo word je dus die betere gesprekspartner.” Daarnaast weet misschien niet iedereen welke vrijstellingen mogelijk zijn. Asjes kreeg voor drie vakken vrijstelling, waardoor het voor haar reëel is om de studie binnen twee jaar af te ronden. “En als je tijdens de vrijstellingen andere vakken volgt, kan het nog sneller.” Ze prijst ook de flexibiliteit van een deeltijdtraject aan Nyenrode. “Je krijgt alle steun om een traject zoveel mogelijk in te passen in je werk.”

EEN NETWERK VOOR HET LEVEN

Asjes noemt de RC-opleiding ook ‘supergoed voor je netwerk’. “De groepen zijn heel divers. Niet alleen qua leeftijd, maar ook wat betreft de achtergrond van deelnemers. Je leert mensen van buiten het accountancyvak kennen. En het leuke is dat je, anders dan de Accountancy-opleiding, het EMFC-traject doorloopt met dezelfde mensen.

TOEKOMSTBESTENDIG

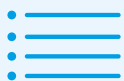
Wat is haar boodschap aan afgestudeerde registeraccountants die aarzelen over de opleiding tot registercontroller? “Beperk je niet tot je eigen vakgebied. Verbreed je interesse, zodat je de accountant van de toekomst wordt. Ik ben ervan overtuigd dat het standaardwerk van de accountant gaat verdwijnen. Robots zullen dat overnemen. Ook blockchain gaat een rol spelen. Daardoor moet je je als accountant richten op de zaken die er echt toe doen. Maar hoe doe je dat als je niet alle onderwerpen kent die voor jouw klant van belang zijn? Om toekomstbestendig te zijn, is juist deze opleiding heel relevant.”

De Executive Master of Finance & Control (EMFC) is een praktijkgerichte opleiding tot Registercontroller (RC). Met deze post-master in deeltijd breng je je financieel-strategisch inzicht en je bedrijfskundige kennis op een hoog niveau. Ook zet je vol in op je persoonlijke ontwikkeling en je leiderschapskwaliteiten. Je onderscheidt jezelf als financial met lef en inzicht.

nyenrode.nl/emfc

Als accountant wilt u toch ook snel fiscale problemen kunnen duiden?

Met **Fiscaal en meer** bent u verzekerd van:

De juiste stappen in het adviesproces dankzij praktische toelichtingen en direct bruikbare hulpmiddelen

Modeldocumenten en rekentools waarmee u uw klant direct oplossingen aanreikt

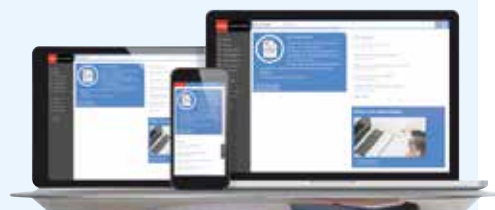
Het laatste nieuws waardoor uw klant verzekerd is van optimale fiscale begeleiding

Een breed georiënteerd naslagwerk óók als u geen fiscaal specialist bent

Neem nu de proef op de som!

Activeer uw GRATIS proefabonnement

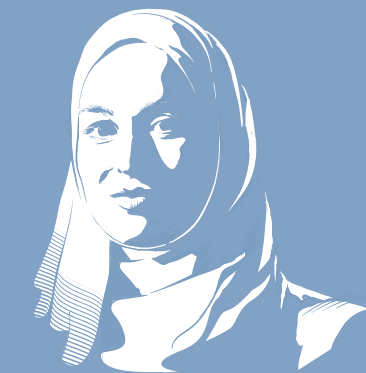
fiscaal en meer

Deskundig en toepasbaar advies op een presenteerblaadje

Als huisarts van de ondernemer wilt u niks over het hoofd zien. Met 100 praktijkcases, 300 modeldocumenten en meer dan 100 rekentools heeft u gegarandeerd de juiste oplossingen in handen.

Ervaar het zelf! Activeer uw gratis proefabonnement via www.sdu.nl/scaal-en-meer

Sdu

WENDY GROOT

Hokjes

Internationale Vrouwendag is weer voorbij. De dag dat we in Nederland stilstaan bij de positie van werkende vrouwen, bij voorkeur ergens aan de top. Nu is het belangrijk om aandacht te besteden aan werkende vrouwen en het gebrek hieraan in de hogere regionen. Het echte punt van aandacht is echter niet het aantal vrouwen aan de top, maar de hoeveelheid 'vrouwelijke' eigenschappen. Een snelle lezer zal zich afvragen wat het verschil is. Niet getreurd, ik leg mijn standpunt graag uit.

Wij, mensen, denken graag in stereotypen, in hokjes. Hartstikke normaal, evolutionair goed verklaarbaar en ontzettend handig, want het scheelt ons bij elke ontmoeting behoorlijk wat denkkracht - we zien over het algemeen snel in welk hokje je hoort te zitten. Alleen, wat blijkt, mensen passen helemaal niet in hokjes. Op zich hadden we het kunnen weten, we zijn helemaal niet vierkant (en zitten er überhaupt raampjes in zo'n hokje?). Mannen en vrouwen verschillen onderling meer dan van elkaar. Daaruit kun je afleiden dat een

groot deel van onze typische 'vrouwelijke' eigenschappen verdeeld zijn onder, verrassing, mannen. En visa versa. De typische 'man' en 'vrouw' zijn ontzettend in de minderheid. Dus wanneer we ons afvragen hoe de verdeling tussen mannen en vrouwen aan de top is, kunnen we ons beter afvragen hoe het ervoor staat met de verdeling tussen mannelijke en vrouwelijke eigenschappen. En dan maakt het eigenlijk niet uit of dit 'mannelijke' vrouwen of 'vrouwelijke' mannen zijn. Op die manier hebben we een inclusieve lens, omdat we dan ook de diversiteit onder mannen en vrouwen erkennen.

'De typische 'man' en 'vrouw' zijn ontzettend in de minderheid.'

Echte diversiteit

Behalve dat het toewijzen van eigenschappen op basis van stereotypen veelal niet klopt, zijn het ook juist eigenschappen die belangrijk zijn in het werk. Het is over het algemeen de combinatie van eigenschappen en competenties die maakt of je goed bent in je werk. Het is de diversiteit in eigenschappen die loont. En dan gaat het natuurlijk niet alleen om eigenschappen die we toewijzen aan de

stereotypen man en vrouw, maar ook bijvoorbeeld aan de verschillende etnische achtergronden, LGBTQ-gemeenschap en aanhangers van verschillende religies. Het is de verscheidenheid in die eigenschappen die zorgt voor een bredere blik op het speelveld en het betrekken van meerdere perspectieven in de besluitvorming. Daarbij leidt het ook tot een rijkere persoonlijke ontwikkeling. Want leren we niet juist van onze onderlinge verschillen?

Vrouwenquotum

Dat allemaal gezegd hebbende, sta ik nog steeds achter een vrouwenquotum. Beeldvorming ontstaat door nieuwe beelden. Door het beeld van meer vrouwen aan de top, gaan we ook 'vrouwelijke' eigenschappen aan de top normaliseren. We denken nu eenmaal nog steeds graag in stereotypen. En als we eerst aan symptoombestrijding moeten doen, voordat we het echte probleem kunnen aanpakken, *so be it*. Alleen vraag ik me wel af: welke quota zullen straks nog volgen? Wie het weet, mag het zeggen. ←

Wendy Groot RA is controlemedewerker bij de Belastingdienst Grote Ondernemingen (GO) in Utrecht, bestuurslid van NBA Young Profs en maakt deel uit van het organisatiecomité Jong GO-Midden.

Hoeveel vrouwen telt de rvc bij accountantskantoren?

Ter gelegenheid van Internationale Vrouwendag organiseerde de NBA samen met het IMA (Institute of Management Accounting) begin maart opnieuw het Women's Accounting Leadership Event. Hoe zit het eigenlijk met vrouwelijk leiderschap in de accountancy zelf?

In lijn met een SER-advies moet bij beursfondsen inmiddels zeker dertig procent van de raad van commissarissen uit vrouwen bestaan. Opmerkelijk: dat geldt nog niet voor raden van bestuur. Het accountantsberoep blijft traditioneel wat achter, als het om een evenwichtige man-vrouw-verdeling gaat. Zo'n 22 procent van alle accountants is vrouw en dat percentage stijgt maar langzaam.

Maar hoe zit het met de rvc's van de grote accountantsorganisaties? Vaksite *AccountancyVanmorgen* maakte een rondje langs de *big four* en de *next five*. Bij de *big four* komt alleen KPMG nog niet aan het SER-quotum. Van de vijf commissarissen bij dat kantoor is er één vrouw, oud-politica Jolande Sap. Bij Deloitte zijn twee van de vijf leden vrouw, bij PwC drie van de zeven en bij EY drie van de vijf. Bij de *next five* halen Mazars, Baker Tilly en Flynth allemaal de dertig procent of meer; Alfa en accon avm nog niet.

In de raden van bestuur van de grote kantoren vormen mannen nog zeer duidelijk de meerderheid. Bij PwC zijn drie van de zeven bestuurders vrouw. KPMG heeft één vrouw in het drie personen tellende bestuur: voorzitter Stephanie Hottenhuis. Bij EY telt het bestuur vijf mannen en één vrouw. Deloitte heeft nog geen vrouw in de driehoofdige raad van bestuur. Bij de *next five* hebben drie van de vijf kantoren nog helemaal geen vrouwen in het bestuur, maar Flynth en accon avm wel. De beroepsorganisatie zelf ten slotte: het zevenkoppige NBA-bestuur telt tegenwoordig twee vrouwen. Dat is bijna dertig procent.

Narcistische bazen zorgen voor uitgeputte medewerkers

De boekhoudfraude en ondergang van het Amerikaanse energiebedrijf Enron inspireerde universitair docent arbeids- en organisatiepsychologie Barbara Nevicka (Universiteit van Amsterdam) om onderzoek te doen naar leidinggevendenden met narcistische persoonlijkheidstrekken.

Nevicka vroeg zich af hoe het kan dat juist geldbeluste topmannen, handelend zonder empathie, aan de top van een miljardenbedrijf komen. Volgens haar stralen leidinggevendenden met narcistische trekken autoriteit en zelfverzekerdheid uit, misbruiken zij mensen zonder gewetensbezwaren en menen ze het altijd beter te doen dan anderen.

De psychologe onderzocht 262 leidinggevendenden en 308 van hun ondergeschikten bij ruim 35 Nederlandse organisaties in diverse sectoren. De leidinggevendenden scoorden hoger op narcistische trekken. Narcistische leiders luisteren minder goed naar anderen en hebben weinig oog voor hun personeel, aldus Nevicka. Dat heeft zijn weerslag op hun medewerkers, die kampen met een negatief zelfbeeld en gebrek aan zelfvertrouwen. Ze zijn vaker emotioneel uitgeput, krijgen *burn-out*-verschijnselen en functioneren minder goed op de werkvloer.

Tegelijk hebben narcistische leidinggevendenden ook positieve eigenschappen, meent de onderzoekster. Hun charisma en zelfvertrouwen maakt dat ze vaker op hogere posities terechtkomen. Ze vinden zichzelf aantrekkelijker, slimmer en betere leiders. "Maar ze zijn ook minder empathisch en denken vanuit het perspectief: hoe word ik hier beter van?"

Uva.nl, Barbara Nevicka, Narcissism and leadership: A Perfect Match?

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde. Dit keer: Rick Floore, internal project manager bij EY in Parijs.

Sterke leiders versus poldercultuur

Ik ben in 2011 als contractor bij EY in Parijs begonnen, om intern een *shared-service center* te helpen opzetten. Dat gaf een interessante kijk in de EY-keuken; niet alleen in Frankrijk maar ook in andere Europese landen. Daarna dienden diverse andere projecten zich aan en de internationale werkomgeving, de professionele aanpak en de wil om 'echte' transformatieprojecten uit te voeren waren voor mij redenen om te blijven, als vaste medewerker. Hoewel ik in Parijs ben gestationeerd, ben ik over het algemeen bij internationale projecten betrokken, intern in de *back-office* van EY. Allemaal projecten die over de 'finance'-grenzen heen gaan en allemaal in de richting van 'meer met minder'. Gelukkig is er een moderne visie binnen EY over het gebruik van IT in de backoffice activiteiten en een sterke bereidheid om al het personeel goed getraind te houden, zowel voor de *client servers* als voor de *backoffice employees*. Ook is een grote bereidheid om te investeren in kleinschalige, moderne oplossingen; elke vestiging heeft een redelijke mate van autonomie om de beste lokale IT-oplossing te kiezen.

Als RA volg ik natuurlijk de Franse, Nederlandse en buitenlandse discussies over de externe accountant. In Frankrijk bestaat de verplichting om twee externe accountants te hebben voor de controle van de jaarrekening van grotere organisaties. Volgens mij een goed idee, dat makkelijk in Nederland kan worden getest. Je haalt een (groot?) stuk subjectiviteit uit het beoordelingsproces en de externe accountants houden elkaar scherp. Ik denk dat dat effectiever is dan *audit only*. In een artikel op *Accountant.nl* heb ik recent voorgesteld om de integriteit van financiële rapportages van organisaties te verzekeren via commerciële verzekeringsmaatschappijen. Blijkbaar was dat idee al eerder geopperd in de VS, meer dan vijftien jaar geleden, maar ik blijf ervan overtuigd dat het een oplossing kan zijn. Externe accountants worden door verzekeringsmaatschappijen geselecteerd en naar bedrijven gestuurd om de jaarrekening te controleren en de organisaties betalen een verzekeringspremie, in plaats van accountant fees.

Cultuurverschillen

De cultuurverschillen op kantoor tussen Nederland en Frankrijk zie ik natuurlijk regelmatig. Nu EY Frankrijk en EY Nederland deel uitmaken van dezelfde EY-regio, heb ik een goeie positie om dat te aanschouwen. De Franse inventiviteit en de snelle acceptatie van sterke leiders in een Franse cultuur staat nog wel eens haaks op onze poldercultuur en onze gelijkheidsdrang. Ik weet niet wat beter is, maar ze zijn niet altijd makkelijk te verenigen in één organisatie, kijk maar naar Air France-KLM. Fransen denken eerder in macht en invloedstructuren, het opbouwen van relaties, het aftasten op welke golfengten mensen zitten, terwijl Nederlanders van hoog tot laag, zonder taboe of diplomatie alle problemen bespreekbaar willen maken met iedereen, om zo snel mogelijk een pragmatische oplossing te implementeren. Dat botst nog wel eens, maar EY heeft met zijn maatschapscultuur een sterke traditie om via consensus naar effectieve oplossingen te komen.

Ondanks de demonstraties en stakingen blijft het goed leven in Frankrijk, met ruime mogelijkheden voor sport, cultuur en gastronomie. Er is hier alles: bergen, zee, meren, mooie steden, schitterende landschappen en vrolijke, aardige mensen die je graag laten meedelen in hun tafelkunsten en tradities. Parijs blijft toch de mooiste stad ter wereld, met op elke hoek van de straat een mooie verrassing. Ik had nooit verwacht, toen ik hier in 1995 aankwam, dat ik dat als stugge Noord-Hollander nu zou kunnen zeggen!

Zet medewerkers in het groen

De werkvloer heeft baat bij meer planten, blijkt uit onderzoek. Volop reden om personeel in het groen te zetten.

Een slimme ondernemer adverteerde in de eerste maand van januari met een stevige boom voor op kantoor, om het verlies van de inmiddels vertrouwde kerstboom te compenseren. Vier keer per jaar een plens water is genoeg, aldus Wout.eu. Maar er zijn meer redenen om oog te hebben voor de groenvoorziening binnen uw bedrijf. In 2019 deed Wageningen Environmental Research, samen met gespecialiseerd onderzoeksbedrijf Fytagoras, onderzoek naar de meerwaarde van planten bij bedrijven en zorginstellingen (te vinden via wur.nl). Daarbij werden werkplekken met en zonder planten vergeleken met hulp van sensoren, om fysieke verschillen in het binnenklimaat te bepalen. Ook werden medewerkers bevroegd over hun werkplek, het binnenklimaat, de werksfeer, hun gemoedstoestand, welzijn en gezondheid. Bovendien namen de onderzoekers concentratietesten af en werden metingen gedaan naar het stresshormoon cortisol bij de deelnemers.

Genoeg reden voor meer planten op de werkplek, aldus de onderzoekers. Zo is de relatieve luchtvochtigheid in ruimten met

planten gemiddeld zo'n vijf procent hoger dan in ruimten zonder planten. Ook ervaren medewerkers de temperatuur in een ruimte met planten minder snel als te warm of te koud, vinden ze hun werkplek duidelijk aantrekkelijker en is hun gemoedstoestand door de aanwezigheid van planten positiever. Soms blijken ze zelfs buiten werktijd minder te piekeren over hun werk en zijn ze door de beplanting meer tevreden over hun eigen functioneren dan daarvoor. Ook niet onbelangrijk: ze melden zich aanmerkelijk minder vaak ziek, gemiddeld ruim anderhalve ziektedag minder per medewerker per jaar. Volop reden dus om te investeren in een groen binnenklimaat op de werkvloer, aldus de onderzoekers, die nog vervolgonderzoek doen naar de daadwerkelijke business case. Ondertussen kunt u alvast op weg gaan naar het tuincentrum.

Vitamine A: podcast voor accountants

De vernieuwde website Accountant.nl is vanaf januari gestart met een serie podcasts voor accountants en financials, onder de titel Vitamine A.

In elke aflevering spreekt host Sven Budding met gasten over het nieuws in accountantsland, over waardevolle inzichten en originele visies op actuele thema's. De afleveringen van Vitamine A zijn te vinden via de podcast-button bovenaan de website. Daarnaast worden de podcasts beschikbaar gesteld via reguliere podcast-kanalen (SoundCloud, iTunes, Spotify).

Lekker werken

Dingen die de werkdag leuker helpen maken. Kijk voor meer info op Accountant.nl.

Tas

Met oker loop je niet voor joker

Tassenmerk Castelijin & Beerens breidt zijn 'Nappa X-collectie' uit met een laptoptas en een rugzak in okergeel leer. Prijs € 299, ook in zwart en legergroen. castelijinbeerens.com.

Schoen

Zelfstrikkende Nikes

Ooit toekomstbeeld in *Back to the Future*, maar nu realiteit: zelfstrikkende sneakers. Nike komt al met versie 2.0 van de Adapt BB. Prijs € 350. nike.com.

Auto

Elektrische Brit uit China

De Chinese autofabrikant SAIC nam het Britse merk MG over in 2007 en biedt nu de MG ZS EV aan. Een elektrische crossover met een bereik van 263 km (WLTP-norm). Prijs vanaf 31 mille. mgmotor.eu/nl-NL/.

Mobiel

Flip ik heb je!

Samsung gaat weer voor opvouwbare smartphones, zoals de Galaxy Z Flip. Het 6,7 inch oled-scherm klapt in het midden dubbel. Prijs € 1500 euro. samsung.com/nl.

‘Twinfield deelt veel kennis en luistert écht naar mij als klant’

Twinfield: hét boekhoudpakket voor accountants en boekhoudprofessionals

Professionele boekhouders gebruiken Twinfield al jaren vanwege:

- Rijke functionaliteit voor de professional
- Uitgebreide trainingen, consultancy en support
- Onze kennisdeling en evenementen

Meer weten? Ga naar:

www.twinfield.nl

Wolters Kluwer

BEËDIGD

Elke paar weken organiseert de NBA een bijeenkomst voor nieuw geslaagde accountants en hun aanhang. Met diploma en beëdigd gaan zij na afloop weer naar huis.

Op 31 januari 2020 mocht de NBA 28 geslaagden ontvangen:

Dennis Ambrosius, Martijn Batterink, Mathias Baveld, Sandra Bierings, Egbert Boom, Naoufel Boukhris, Geert Jan Broekhuizen, Mara Ehlen, Martin Engwerda, Niels Enhus, Inge Gerrits, Erik Guldenmund, Anne van Hasselt, Sercan Kaplan, Charlot Kersjes, Jeanine Kleijnjans, Dennis Last, Dennis van Oosterhout, Sandhya Poeran, Linda Pol, Ard Seelen, Joost Toes, Talitha Valkier, Niels Voorhorst, Wiljo de Weerd, Martin Welleman, Titia Witte, Brigitte Zwartjes

INGESCHREVEN

Lianne van de Geest (27), werkzaam in de mkb-praktijk bij de Jong & Laan accountants belastingadviseurs in Putten, is per 16 januari 2020 ingeschreven in het register van de NBA. Ze vindt het leuk om met cijfers te werken. "Daarnaast maakt het klantcontact het echt een ontzettend leuk beroep." Bekijk de video op Accountant TV waarin zij zich voorstelt.

<https://youtu.be/ExVcZ5nHH1I>

SANDRA SCHREUDER EN MICHIEL WERKHOVEN

De Accountantskamer wordt sneller, opener en begrijpelijker

Nu de tuchtrechter zijn naam heeft gevestigd, vindt de nieuwe voorzitter het tijd voor meer snelheid, betere communicatie met de buitenwereld en begrijpelijker taal in de uitspraken. De oude voorzitter raadt accountants aan niet geldgedreven om te gaan met hun cliënten. Een dubbelinterview met Sandra Schreuder en Michiel Werkhoven in de IJsseldelta.

TEKST LEX VAN ALMELO BEELD MICHEL TER WOLBEEK

EVALUATIE

De vroegere Raden van Tucht van NIVRA en NOvAA maakten op 1 mei 2009 plaats voor de Accountantskamer, ondergebracht bij de Rechtbank Overijssel in Zwolle. Eind januari 2020 stuurde minister Hoekstra van Financiën de Tweede Kamer een onderzoek naar de toerusting en financiering van de Accountantskamer. Volgens dertien leden van de kamer, vijf advocaten, vier experts, NBA, SRA, AFM, Belastingdienst en vier andere respondenten handelt de Accountantskamer klachten op "een kwalitatief hoogstaande wijze" af. De uitspraken dragen bij aan de "doorontwikkeling" van het accountantsberoep, door open normen in wet- en regelgeving nader in te vullen. De lange duur van de klachtafhandeling en de publieke uitstraling van de kamer kunnen beter. Onderzocht zou moeten worden of naast bestraffende sancties ook 'leerondersteunende maatregelen' kunnen worden ingevoerd. De evaluatie is beschikbaar via [Accountant.nl](https://www.accountant.nl). De Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) beveelt in haar eindrapport onderzoek aan naar de effectiviteit van het tuchtrecht.

N

a elf jaar is kwartiermaker Michiel Werkhoven vertrokken als voorzitter van de Accountantskamer. Hij is nu strafrechter in de fraudekamer van de Rechtbank Overijssel, die ook onderdak biedt aan de Accountantskamer. Sandra Schreuder, de nieuwe voorzitter, werkte eerder als rechter in de civiele en insolventiepraktijk, met een uitstapje naar het medisch tuchtcollege. "Ik heb niet zo veel met die strafrechtkant. Veel daders hebben een heel problematische jeugd. Dan denk ik vaak: ik vind het knap dat jij je nog staande hebt gehouden als je zo bent opgegroeid. Ik ben geen echte hardliner."

Uw eerste uitspraak als voorzitter eindigde met een tijdelijke doorhaling...

Sandra Schreuder: "Ja, maar als tuchtrechter heb je een heel andere invalshoek. Dan ben je echt degene die de kwaliteit van de beroepsgroep moet bewaken. Dat vind ik toch iets anders dan tegen mensen zeggen: ga maar een tijdje zitten."

Hoogstaand, maar traag

Onlangs kwam uit een externe evaluatie naar voren dat de Accountantskamer klachten afhandelt "op een kwalitatief hoogstaande manier" en zo bijdraagt aan de "doorontwikkeling" van het accountantsberoep. Wel laten uitspraken te lang op zich wachten.

Michiel Werkhoven wijt het aan de kleine personeelsformatie: een vast team van drie rechters en vier secretarissen met een flexibele schil van externe rechters, accountants en plaatsvervangende leden. "Als het aantal klachten piekt, zijn er niet voldoende mensen. Experts zijn schaars en als wij rechters willen aannemen, moeten we dat vragen aan besturen van rechtbanken en gerechtshoven die zelf al te weinig rechters hebben. Een grotere pool van accountantsleden zou welkom zijn, maar daarvoor moet de wet worden veranderd. En een simpele wijziging van twintig naar dertig leden kost al gauw twee jaar. De Imtech-klacht hebben wij overigens binnen drie maanden afgehandeld."

‘Als het aantal klachten piekt, zijn er niet voldoende mensen.’

Sandra Schreuder: “Voor iedere zaak heb je drie rechters nodig, twee accountants en een jurist die secretaris is. Bij Imtech hebben we ook een accountant als secretaris ingezet. Dat gaan wij vaker doen, want het werkt een stuk efficiënter en scheelt veel in de doorlooptijd.”

Michiel Werkhoven: “Je hebt hier eigenlijk twee zaakstromen: negen van de tien klachten gaan over de samenstel- en mkb-praktijk en kleinere controlezaken. Daarnaast heb je hele grote controlezaken, de zwaardere zaken die een eigen planning en een eigen dynamiek hebben. Wij zijn nu bijvoorbeeld bezig met de tweede en derde klacht over de jaarrekening 2012 van Imtech, terwijl die over de jaarrekening 2013 nog moet komen. De klachten zijn waarschijnlijk apart ingediend om op tijd te zijn; de verjaringstermijn was toen nog zes in plaats van tien jaar.”

Sandra Schreuder: “Voor zo’n zaak heb je accountantsleden nodig die zeven weken in hun agenda beschikbaar hebben.”

Michiel Werkhoven: “Voor een vergoeding van 402 euro per zitting. Soms is het moeilijk om gespecialiseerde accountantsleden aan te stellen die onafhankelijk zijn. Bij Imtech bijvoorbeeld zijn alle grote kantoren op de een of andere manier betrokken geweest.”

Sandra Schreuder: “Verder zou je de doorlooptijden kunnen verkorten door als voorzitter vaker alleen mondeling uit-

spraak te doen, zoals in januari twee keer is gebeurd.”

Michiel Werkhoven: “Maar dat helpt alleen als de partijen zich daarbij neerleggen. Je kunt klachten ook vooraf laten onderzoeken door een deskundige instantie, zoals een onafhankelijke afdeling van de beroepsorganisatie in Nieuw-Zeeland bijvoorbeeld doet. Daar behandelt de tuchtrechter klachten alleen voor zo ver die bijdragen aan een betere uitoefening van het beroep en zijn de klachten ook beter onderbouwd.”

Sandra Schreuder: “Misschien zou je ook paal en perk moeten stellen aan de omvang van het klaagschrift. Dat beslaat soms wel vierhonderd pagina’s.”

Vuurt de klager dan een schot hagel af?

Sandra Schreuder: “Nee, niet per se. Bij die grote klaagschriften wil de klager vaak een oordeel over heel veel posten in de jaarrekening.”

Michiel Werkhoven: “Daar zit natuurlijk ook een civiele reden achter. Als de Accountantskamer de klacht gegrond verklaart, sta je met 2-0 voor wanneer je de schade gaat claimen. Als de civiele rechter er anders over denkt dan de tuchtrechter, moet die dat heel goed motiveren. Het is dan overigens nog lastig om een oorzakelijk verband met de schade aan te tonen. Maar als je zo veel mogelijk gegrond hebt gekregen, heb je een prachtige uitgangspositie voor een minnelijke regeling.”

Zwolle centraal

Iedereen kan voor zeventig euro een klacht indienen, ook zonder belang. Is de drempel niet te laag en wordt er soms niet te gemakkelijk geklaagd?

Michiel Werkhoven: “Het komt niet zo vaak voor dat een klager helemaal geen belang heeft. Dan heb je het bijvoorbeeld over een buurvrouw of een kennis. Die klachten zijn vrij snel ongegrond, omdat zij de verwijten vaak niet aannemelijk kunnen maken. Er zijn ook klagers die maar blijven klagen over dezelfde betrokkenen. De meeste klachten gaan over mkb-accountants; die hebben mijns inziens ten onrechte last van de lange verjaringstermijn, die is verlengd vanwege de kritiek op de wettelijke controlepraktijk. Maar hierdoor zijn de belangen van het grootste deel van de beroepsgroep geheel ondergesneeuwd. En daar zou best wat aan mogen gebeuren. Overigens zou ik de griffierechten het liefst verlagen naar nul euro, want die zeventig euro houdt niemand tegen, terwijl het veel geld en moeite kost om die te innen.”

Volgens de evaluatie zou de Accountantskamer ook professioneler mogen worden door de website te upgraden en daarop een jaarverslag te plaatsen.

Michiel Werkhoven: “Mag ik daarvoor het boetekleed aantrekken? Het zou heel fijn zijn geweest als het mij was gelukt. Mijn opvolgster heeft beloofd dat dit gaat gebeuren.” →

STARTDATUM
24 SEPTEMBER
2020

BUSINESS VALUATION

OPLEIDING TOT REGISTER VALUATOR (RV)

Het beroep Register Valuator is volwassen aan het worden, dat blijkt ook uit de belangstelling die het NIRV opmerkt en het groeiende aantal situaties waarin de expertise van een RV is vereist. De rol van Register Valuator wordt in beoordelingen, transacties en geschillen steeds belangrijker.

INHOUD

Het Business Valuation programma is bij uitstek de opleiding voor de titel RV en voor iedereen die op hoog niveau wil meepraten over transactiewaarderingen, het nut en onnut van multiples en hoe je een startup of een doorstart waardeert. De focus ligt op het praktisch uitvoeren van waarderingsvraagstukken én de theoretische onderbouwing daarvan. Je leert niet alleen hoe je een vermogenskostenvoet opbouwt, maar ook hoe je hem moet onderbouwen. Daarvoor krijg je een solide theoretisch kader in de vakgebieden Economie, Ondernemingsrecht en Fiscaal Recht aangereikt. Binnen die vakgebieden komen onder andere de volgende thema's aan de orde: waarderingsmodellen en simulatietechnieken, invloed van de financieringsstructuur, fiscale aspecten van financieringen en overnames, ondernemingsrechtelijke inkadering. Er wordt tevens aandacht besteed aan het onderwerp Value Based Management.

PRAKTIJK

Om ervaring op te doen die je direct in de praktijk kan toepassen, ga je aan de slag met het schrijven en verdedigen van een stevig en uitdagend waarderingsrapport. De opleiding is uiteraard geaccrediteerd door het NIRV en direct aansluitend kan men het verplichte NIRV assessment afnemen. Deelname aan het programma levert 215 PE-uren op.

RETURN ON EDUCATION

- Grondige kennis van waarden, ook in rekenkundige zin.
- Inzicht in methodologische en deontologische kwesties.
- Het schrijven en verdedigen van een goed waarderingsrapport.
- Fiscale en juridische kennis rondom het waarden en bij overnames en claims.
- Inzicht in het juiste gebruik van modellen.

VOOR WIE?

Het programma is gericht op professionals die zich al bezighouden met het waarden van ondernemingen en voor professionals die zich in advies aan ondernemingen en in transacties willen onderscheiden. Je bent (register-) accountant, controller, fiscalist, toezichthouder, taxateur, corporate finance adviseur of financieel directeur.

VOORLICHTINGSBIJeenKOMST

Donderdagavond 14 mei van 18.30 - 21.00 uur ben je van harte welkom om kennis te maken met het programma tijdens de voorlichtingsbijeenkomst.

NEEM VOOR MEER INFORMATIE CONTACT OP MET KARIN KARREMAN (PROGRAMMA-COÖRDINATOR)

✉ [K.KARREMAN@NYENRODE.NL](mailto:k.karreman@nyenrode.nl) ☎ +31 (0)346 291 496 🌐 [NYENRODE.NL/BUSINESSVALUATION](https://nyenrode.nl/businessvaluation)

Sandra Schreuder: "De nieuwe website is sinds kort in de lucht en ik heb het ministerie van Financiën beloofd om over het laatste jaar van Michiel nog een kort jaarverslag te publiceren."

Een ander kritiekpunt van de regiofobe elite is de vestigingsplaats. Kunt u geen aanleunkamer worden bij het Gerechtshof Amsterdam of de Rechtbank Rotterdam?

Sandra Schreuder: "Ik vind Zwolle centraal gelegen. Als je je bij een grotere rechtbank of instantie aansluit, moet je een heel nieuwe organisatie opbouwen, want de mensen die hier werken zijn verankerd in de regio. En de samenwerking met het gerechtshof verloopt hier prima."

Michiel Werkhoven: "Het verraste me hoe positief tegen onze uitspraken wordt aangekeken, dus dat is geen reden om te verhuizen. Voor we begonnen had je misschien de vraag kunnen stellen: waarom Zwolle? Maar we zitten hier nu eenmaal en het product is oké."

Sparren

Volgens de CTA en de MCA heeft het beroep externe druk nodig om goed werk te leveren. Denkt u dat ook?

Michiel Werkhoven: "Ja, niet alleen de wettelijke controlepraktijk, maar ook de hele mkb-praktijk. Er moet gewoon een actieve toezichthouder zijn die ervoor zorgt dat de mensen een extra impuls krijgen om het beter te doen. Beter, goed durf ik niet eens te zeggen."

Je hebt toezicht nodig, maar ook de optimistische visie dat de mens in principe met wat hulp bereid is juist te handelen."

Sandra Schreuder: "De MCA beveelt, net als Sir Donald

'Je hebt toezicht nodig en het optimisme dat de mens met wat hulp bereid is juist te handelen.'

Brydon, aan meer specialisten aan het controleteam toe te voegen. In de medische sector werken specialisten al jaren in teams. Dat spreekt mij wel aan."

Wat zou uw boodschap zijn aan accountants?

Sandra Schreuder: "Een integere en professioneel-kritisch grondhouding is heel belangrijk. Als iedereen die zou hebben, dan waren al die regels helemaal niet nodig."

Michiel Werkhoven: "Je best doen en de relatie met je cliënt niet geldgedreven invullen. En doe niet wat je niet kunt. Wij zien - ik zag - hier toch wel regelmatig accountants omdat zij diensten verleenden waarvoor zij de vaardigheden missen. Wees ook bereid om fouten te erkennen tegenover je cliënt en los die samen op. En blijf uitgeschillen tussen cliënten!"

Sandra Schreuder: "Ik zou nog willen meegeven: kies vaker voor intervisie. Gewoon met een collega of iemand anders sparren over een lastige casus."

Michiel Werkhoven: "En houd altijd het algemeen belang in het oog, ook in het mkb en ook al ben je partij-accountant. *Noblesse oblige*. Daarmee zou ik willen eindigen." ←

Actualiteiten voor RA-Executives 2020 Masterclass

Erasmus School
of Accounting
& Assurance

• Topexperts als docenten • 14 PE-uren • Modulair inschrijven mogelijk • Maximaal 25 deelnemers

Bent u registeraccountant en op zoek naar een manier om in korte tijd uw kennis op het vakgebied van Accountancy te actualiseren? Dan is dit programma geknipt voor u! In vier interactieve modules in mei en juni gaan wij in op de meest recente actualiteiten.

Module 1: Externe verslaggeving

Dinsdag 12 mei 2020

Prof.dr. M.N. (Martin) Hoogendoorn RA

Module 2: Digitale Ontwikkelingen

Woensdag 26 mei 2020

Prof.dr. E.W. (Egon) Berghout RE CISA

Module 3: Accountantscontrole, Interne beheersing en Governance

Dinsdag 9 juni 2020 - Prof. J.C.A. (Hans) Gortemaker RA

Module 4: Fiscaliteit

Dinsdag 23 juni 2020

Prof.dr. P. (Peter) Kavelaars

Meer informatie en aanmelden

Locatie: Campus Woudestein, Erasmus Universiteit Rotterdam **T** 010-4082207 **E** esaa-acc@ese.eur.nl **W** www.esaa.nl/actualiteiten

ESAA is een onderdeel van de Erasmus Universiteit Rotterdam

Erasmus University Rotterdam

Make it happen.

**MARK
VERBEEK
PRAEHER**
— sinds 1896 —

FINANCIALS DINNER 2020

28 mei 2020 ▪ 13.30 - 19.30 uur ▪ InnStyle Maarssen

KEYNOTE SPEAKER

ERIK SCHERDER

Wat kun je verwachten?

- Een dag vol inspirerende sprekers en interessante PE workshops
- Keynote speech van neuroloog Erik Scherder, bekend van o.a. DWDD
- De verkiezing van de Financial van het Jaar 2020
- Een gezellig diner met borrel met collega's en vakgenoten

Gereduceerd tarief
voor Accountant-lezers:

€ 95,-

(Regulier tarief € 195,-)

Meer info en tickets op mvp.nl/financials-dinner

Be smart!

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL

INNOVATIE IN DE PRAKTIJK. DIT KEER: OMNYACC ACCOUNTANTS & ADVISEURS TE HEERHUGOWAARD

"Je zal altijd die ene klant houden die met zijn schoenendoos vol papieren binnenloopt. Maar in principe doen we niets meer op papier", zegt Simon Verduin AA van Omnyacc. In 2016 besloot het kantoor in zee te gaan met Exact. Het doel van Omnyacc was om alle boekhouding intern en extern zo snel mogelijk te automatiseren, zodat zij klanten sneller en beter konden monitoren en adviseren. Het was een flinke klus om alle werknemers en alle klanten 'om te scholen', maar het bleek een goede zet.

"We dachten aanvankelijk door automatisering met dezelfde werknemers meer werk te kunnen doen, een aantrekkelijk idee in een krappe arbeidsmarkt. In de praktijk bleken we meer administratief medewerkers nodig te hebben, maar dankzij de digitalisering is ons klantenbestand bijna verdubbeld. Dat was die investering dus zeker waard."

Rondzingen

Volgens Verduin komen al die nieuwe klanten naar Omnyacc simpelweg vanwege mond-tot-mondreclame. "Het ging echt rondzingen. Collega-

kantoren hebben ons zelf benaderd of ze mochten komen kijken hoe wij werken."

Wat betreft de toekomst hoopt Verduin dat uiteindelijk echt alles digitaal wordt aangeleverd, bijvoorbeeld via Peppol. Nu zijn er toch nog bedrijven die dat nog niet kunnen. "Maar e-facturatie is de toekomst. Cijfers worden gewoon betrouwbaarder als iedereen dezelfde 'taal' spreekt, ook de bakker op de hoek." ←

Een aansprekend dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmaApp. De DilemmaApp helpt accountants een juiste morele afweging te maken bij kwesties waarbij tegenstrijdige belangen spelen. De app is beschikbaar via de Google Play store (Android) en de Apple App Store (iPhone). Meer dilemma's zijn te vinden via nba.nl.

DILEMMA: THUISWERKEN

Met het mkb-kantoor waar u als samensteller werkt, heeft u afgesproken dat u de helft van de werkuren thuis mag werken. Uw partner werkt in de ict en meent dat veel van uw werk geautomatiseerd kan plaatsvinden. Daarvoor hebben jullie samen een programma geïmplementeerd en verder geperfectioneerd. Dat reduceert uw werkzaamheden inmiddels tot de helft. Dus is er bij het thuiswerken veel tijd om de sportschool te bezoeken of huishoudelijke klussen te doen. Het kantoor is zeer tevreden over uw prestaties, maar door deze oplossing kunt u eigenlijk veel meer werk verzetten. En uw collega's zouden ook gebruik kunnen maken van uw oplossing. Wat doet u?

- 1 U zegt niets en geniet van de extra vrije tijd.**
- 2 U vertelt het kantoor over uw oplossing en vraagt om extra werk.**
- 3 U vertelt het kantoor over uw oplossing en vraagt extra geld om het ook voor de andere collega's te laten werken.**
- 4 Iets anders, namelijk...**

Uit de bijna 1.300 antwoorden blijkt dat antwoord 2 en 3 om de eerste plaats streden. Uiteindelijk won antwoord 3, met 577 stemmen. Enkele deelnemers gaven aan dat antwoord het beste te vinden, maar geen geld te willen vragen voor hun oplossing. Meest kleurrijke reactie daarentegen: "Ik neem ontslag, ga voor mezelf werken en bestel een Porsche 911 Carrera." ←

DE PSU VAN

Jochem Bosgraaf

Jochem Bosgraaf is 28 jaar en werkt als registeraccountant bij EY. Hij volgt de opleiding ESG Assurance en is sinds dit jaar bestuurslid van NBA Young Profs. Woont samen met zijn vriendin in Rotterdam en houdt van sporten, lezen, lekker (uitgebreid) eten en reizen. "Draag waar je je prettig in voelt, kom verzorgd over en pas je, indien nodig, aan op je publiek." Als senior staff bij EY heeft Jochem ervaring met assurance ten aanzien van financiële en niet-financiële informatie. "Het één kan niet zonder het ander en hierin ligt ook de (mogelijke) oplossing voor de accountant en het beroep, om in te kunnen spelen op de disruptieve omgeving waarin wij ons momenteel bevinden en om relevant te blijven in de toekomst. De uitbreiding van ons toepassingsgebied tot sociale, economische en milieukwesties zal onze maatschappelijke rol verrijken en de visie ondersteunen dat deze kwesties met elkaar zijn verbonden."

Kleding

Maatpak van Society Shop, jas van Harris Tweed

"Ik loop voor mijn werk voor-
namelijk in een pak, maar ik
vind het af en toe ook fijn om
casual gekleed te gaan."

Schoenen

Magnanni

Tas

Armani

Auto

Hyundai Kona

Kleur Dark Night (honderd
procent elektrisch)

Laptop

HP Elitebook

Apps

WhatsApp, LinkedIn en Netflix/Prime Video

Telefoon

Samsung S9

Ook op de foto met uw Persoonlijke Standaard Uitrusting?
Redactie@accountant.nl

In balans met Taxvice

Meer tijd voor je klant en fiscale inhoud.
Minder randzaken.

Taxvice

Je wilt voldoende tijd hebben om de beste dienstverlening te bieden aan jouw klanten met het accent op fiscale inhoud. Maar in de praktijk merk je dat de randzaken in het adviesproces teveel tijd in beslag nemen. Tijd die niet ten koste mag gaan van kwalitatief hoogwaardige en creatieve adviezen.

De cloud software Taxvice biedt procesondersteuning en brengt de juiste balans tussen klantinventarisatie, analyse, advisering en uitvoering. Fiscale inhoud, processen en datastromen komen eenvoudig bij elkaar.

Taxvice brengt balans in jouw fiscale adviesproces.

Ga voor meer informatie naar sdu.nl/taxvice

Sdu

#KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Een nieuw magazine, een nieuwe rubriek. Ooit begonnen voor accountants met interesse voor 'het digitale', gaan we vanaf 2020 verder met meer focus op lezers die het leuk vinden ook zelf aan de slag te gaan. Ik wil u nadrukkelijk uitnodigen niet alleen mee te lezen, maar ook mee te doen.

We gaan klooiën met computers. Dat klinkt banaal en dat is ook de bedoeling. Geen hoogdravende vaktechnisch doortimmerde verhalen, geen diep respect voor ICT als een wereld waar we vanaf een afstandje met diep respect naar moeten kijken. Nee, we gaan lekker rommelen in een wereld die interessant is en enorme mogelijkheden biedt, maar die bestaat uit simpele elementen waarmee we gaan stoeien. Met veel momenten dat we de hele troep het raam uit willen gooien, en zo nu en dan de euforische voldoening dat het werkt. En vooral: pret hebben als een dertienjarige.

Daarover gesproken, toen ik dertien was wandelde ik net een jaar of twee rond in deze wereld. Op school hadden we een lokaal vol TRS-80 computers, waar je op los werd gelaten zonder lessen of welke structuur dan ook. Thuis had ik een bordje van een ZX-81, een daaraan gesoldeerd terminal-toetsenbord en een enorme buizen-tv. Het was

de tijd van voor de IBM-pc, de 8-bits revolutie die door Tandy en Apple was gestart begon net lekker op gang te komen. De Commodore 64 en de ZX Spectrum zouden al snel de dominante computers worden voor hobbyisten.

Veel mensen van mijn generatie leerden voor het eerst programmeren in BASIC. Voor de fanatiekelingen volgde dan veelal Z80-assembler of bijvoorbeeld Pascal. Met de komst van de pc werd de basis de 80x86, MS/DOS en gwBASIC, C, Pascal en Assembler. Mooie tijden. Maar ook voorbijgeen tijden. Voor deze reeks ga ik mogelijkheden verkennen die voor mij ook nieuw zijn, dus u en ik kunnen samen optrekken. Wat hebben we nodig?

Om te beginnen een modern maar toch eenvoudig computersysteem dat u de mogelijkheid geeft door de mooie grafische buitenlaag heen te breken. Windows is daar niet zo geschikt voor, iOS en Android nog minder en MacOS eigenlijk ook niet. Mijn keuze is Linux. Dat heeft de kracht van Windows, maar de toegankelijkheid die ik nog van MS/DOS ken. Als computer heb ik voor de Raspberry Pi 4 gekozen. Krankzinnig simpel en goedkoop en toch een volwaardige computer. Solderen is niet mijn grootste hobby, dus ik ga voorlopig niet aan de slag

met sensoren en robotisering. Ik wil vooral de moderne opvolger van BASIC onder de knie krijgen. Dat betekent dus Python leren. En wellicht later C weer eens ophalen, als Python niet krachtig genoeg blijkt. De Raspberry Pi 4 heeft enorm veel mogelijkheden om data met de buitenwereld te delen, dus daar ga ik zeker mee aan de slag. Mijn dagelijkse werkpaard is al enige tijd geen laptop meer, maar een iPad Pro. Daarom lijkt het me ook wel aardig om te zien of ik de Raspberry Pi kan koppelen aan de iPad. Genoeg te doen dus voor 2020! ←

Een internationale gebeurtenis uit het leven van Théodore Limperg vormt een mooi begin van een reeks in het kader van het 125-jarig bestaan van de NBA en haar voorgangers.

TEKST LUC QUADACKERS* BEELD THÉODORE LIMPERG

De woelige baren

Théodore Limperg werd vijftien jaar eerder geboren dan het accountantsberoep is ontstaan. Op basis van het aantal verwijzingen in het boek *Geschiedenis der Accountancy in Nederland* van De Vries, wint hij glorieus de 'impactprijs' 1895-1935.

Een relatief onbekend dagboek van Limperg (gepubliceerd door historicus De Vries) speelt zich af aan de vooravond van een memorabel moment in de economische wereldgeschiedenis: de beurskrach van oktober 1929 op Wallstreet. In augustus 1929 kiest Limperg samen met de heren Dijker, Hogeweg en Polak het ruime sop richting New York. Ze zijn namens het NlVA (Nederlandsch Instituut van Accountants) op weg naar het derde Internationaal Accountantscongres. Het tweede congres werd drie jaar eerder in Amsterdam gehouden en die bijeenkomst vormde volgens geschiedschrijver De Vries "wegens de aanzienlijke deelneming in feite het eerste echte internationale congres". Nederland sprak een woordje mee, ook toen al. Of toen misschien nog wel meer dan nu?

Vreemd genoeg neemt Limperg vrijwel niets in zijn dagboek op over het congres. Hij geeft alleen aan dat de kwaliteit te wensen overlaet. Het jonge vak bevond zich nog in een ontwikkelingsstadium en volgens De Vries werden de congressen vooral georganiseerd omdat accountants het internationaal vaak oneens waren. Dat bleek tijdens het congres vooral uit de discussies over het wettelijk regelen van het beroep en de benodigde educatie: "Over de vraag of het beroep door een wettelijke regeling moest worden gebonden dan wel volkomen vrijgelaten, konden de vertegenwoordigers van 21 landen niet tot een eensluidende uitspraak komen. Geen wonder waar men het (...) al nationaal niet steeds eens was."

Wanvertoning

De Vries haalt in het voorwoord van het dagboek een beschamend voorval aan, dat wellicht de ommissie in het dagboek verklaart: schaamde Limperg zich? Naast vertegenwoordigers van het NlVA, het oudste en meest prominente Nederlandse Instituut, waren bij het congres ook vertegenwoordigers aanwezig van de Nederlandsche Bond van Accountants (opgericht in 1902) en van de Nederlandsche Organisatie van Accountants (opgericht in 1903).

Van Dien van het NlVA (die al eerder in de VS was) hield een voordracht over de ontwikkeling van *professional accounting in continental Europe*. Hij besteedde daarbij veel tijd aan de ontwikkeling van het NlVA, maar maakte slechts enkele woorden vuil aan de Bond. Hij sprak daarbij vooral over hun kleine aantal leden (47) en de grote hoeveelheid leden die het examen nooit hadden gehaald (14). Dat leidde tot woede bij Van der Ploeg van de Bond. Die begon daarom *en plein public* over de zorgvuldigheid waarmee de toelating bijna dertig jaar (!) geleden had plaatsgevonden. Tja, een wanvertoning dus. De Vries: "Pijnlijk kwam in het internationale milieu in 1929 aldus het gebrek aan afstemming tussen de Nederlandse vertegenwoordigers aan het licht." Vroeger was dus zeker niet alles beter. ←

* Luc Quadackers is eigenaar van Margila en als onderzoeker verbonden aan het Lectoraat Financieel-economische Innovatie van de Hogeschool Utrecht.

Florens is de opleider voor een bredere invulling van de rol van accountant.

Naast de verschillende praktische en direct toepasbare vakopleidingen op dit gebied bieden wij aan het einde van de werkdag een viertal inspirerende PE-programma's aan.

"Shorttrack PE": In 3 uur NBA, RB en FFP PE-punten behalen.

Dit jaar staan de volgende masterclasses gepland:

Testamenten	- Mr. dr. Eric Ebben
Bedrijfsoverdracht	- Mr. Eric Hoepelman LL.M. MSc fiscaal jurist - Harry van Houdt MFP CFP FFP
Estate Planning	- Prof. Mr. Dr. Bernard Schols
Lijfrente in de praktijk	- Erik van Toledo

Meer informatie? Kijk op onze website florens.nl

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

nba.nl/helpdesk

NBA Helpdesk helpt u verder.

Heeft u vragen over

- NOCLAR
- starten eigen kantoor
- NVKS

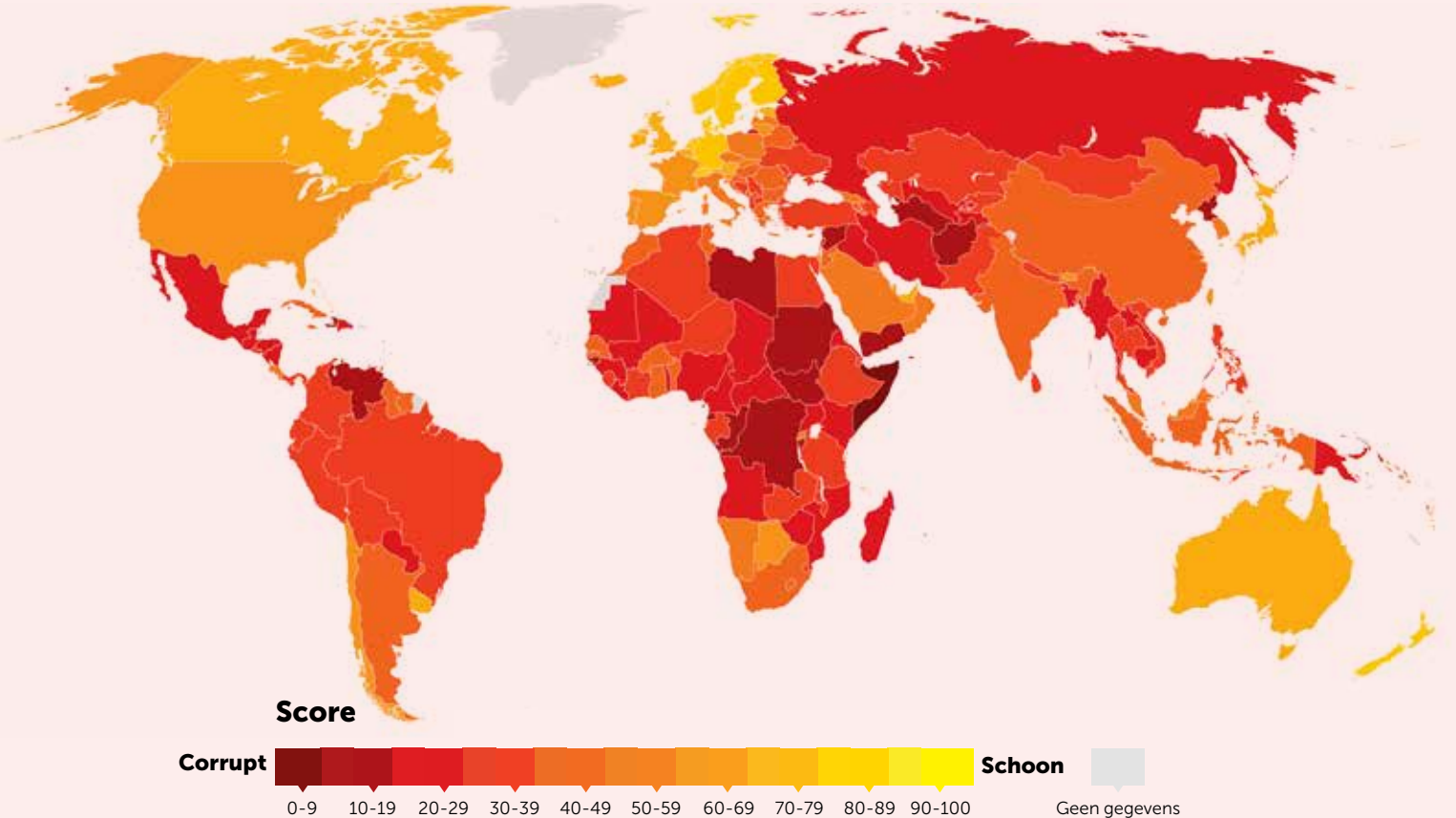
Of een ander onderwerp?

Neem contact op met NBA Helpdesk

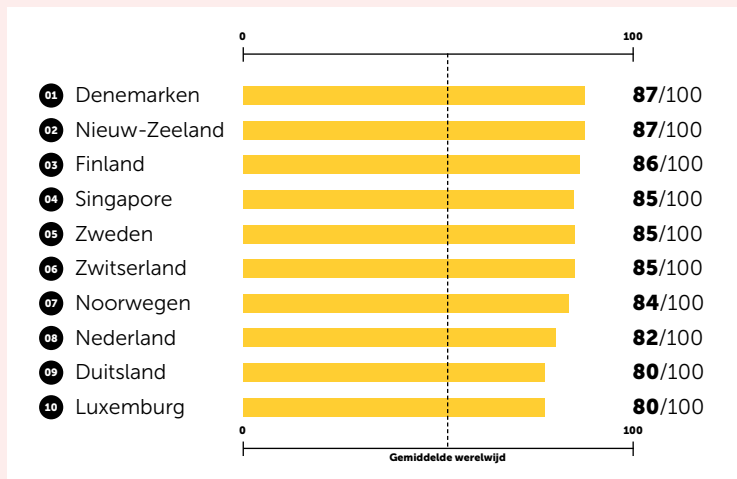
020 301 03 40

BECIJFERD CORRUPTIE

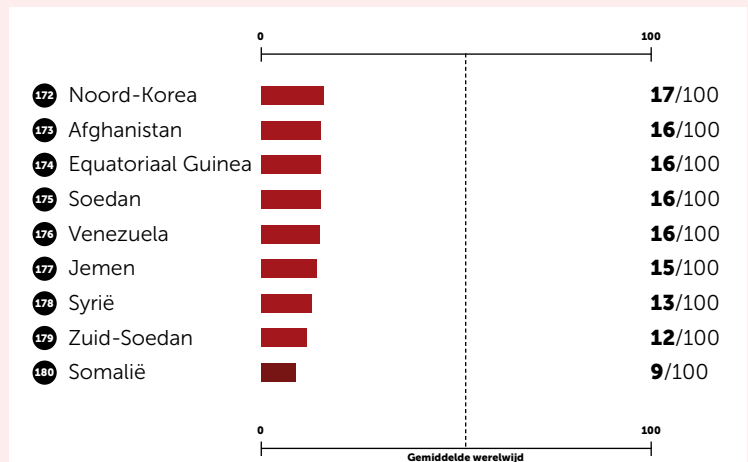
Bron: Transparency International, Corruption Perceptions Index 2019

Top 10 minst corrupte landen (TI-score)

Top 9 meest corrupte landen

Mastercourse Publieke Sector 2020: Ketenkracht; kwaliteit de hele keten door

Ga met praktijkexperts en vakgenoten in gesprek over uw vak, verbreed uw kennis over actuele vraagstukken in de publieke sector!

Quote van deelnemer
uit 2019:

"De mastercourse publieke sector is mijn jaarlijkse shot inspiratie: actuele onderwerpen en mooie contacten met vakgenoten zodat je weer met een opgefriste blik de praktijk in kunt stappen"

Twee sprekers uitgelicht

Aantoonbare waardecreatie: Jan Niewold

Hoe kun je de impact van jouw organisatie meten? En hoe kun je daar vervolgens betekenisvol over rapporteren? De lange termijn waardecreatie door een publieke organisatie wordt veelal als zelfevident beschouwd. Dit lijkt de realisatie van niet-financiële informatie in de weg te staan. Wat is het belang van deze stuurinformatie voor de organisatie en al haar ketenpartners?

Anders vasthouden: Wouter Hart

Maatschappelijke organisaties proberen de slag te maken van het werken vanuit 'het systeem' naar het werken vanuit 'de bedoeling'. Daarbij klinken steevast termen als 'wendbaar en flexibel', 'klantgericht' en 'eigenaarschap lager beleggen' - maar wat betekent dat voor de rol en verantwoordelijkheden van de financial?

Bekijk het volledige programma en alle sprekers op www.nbaopleidingen.nl/academie-publieke-sector
Heeft u vragen? Bel of mail ons, wij helpen u graag! 020 301 03 030 / opleidingen@nba.nl

Academie
Publieke
Sector

AT THE MOVIES

Schindler's List (1993)

TEKST LUC QUADACKERS

In deze zwart-wit film (op een rood jasje en enkele gele kaarsvlammen na) krijgt u ruim drie uur Tweede Wereldoorlog-leed voorgeschoteld. Hoofdpersoon Oskar Schindler is echter allesbehalve zwart-wit. Hij is een player, een hustler en misschien zelfs een narcist. Maar wat drijft hem? Is het een geldwolf? Wil hij door iedereen aardig worden gevonden? Vindt hij het fijn als mensen afhankelijk van hem zijn? Of speelt hij doelbewust een duivels spel om zoveel mogelijk Joden te redden?

De Joodse accountant Itzhak Stern, die de operationele scepter zwaait binnen Schindlers fabriek, begint op slinkse wijze met het tewerkstellen van Joden uit het ghetto, die gevaar lopen om te worden afgevoerd. Zelfs bejaarden, gehandicapten, kinderen en hoogopgeleiden zonder ambachtelijke opleiding worden als onmisbare arbeiders aangemerkt. Schindler krijgt ook steeds meer de smaak te pakken en wil een groeiend aantal mensen redden. Hij koopt zelfs op enkele cruciale momenten zijn 'Schindler-Joden' vrij.

De effectieve redding van zoveel mensen is vooral een gevolg van de samenwerking tussen Schindler en Stern. Door accountant Stern loopt de fabriek goed en klotst het geld tegen de plinten. En ook al is Schindler de bon vivant die de Duitsers inpalmt met cadeaus, Stern is degene die alle verjaardagsdata van de te softsoepen partijen beschikbaar heeft. Zonder Stern bestaat Schindlers succes niet.

Zoals het een goed accountant betaamt is Stern lange tijd sceptisch ten opzichte van Schindlers wezenlijke bedoelingen. Maar op een gegeven moment tellen daden wellicht meer dan motieven. Schindler redt uiteindelijk meer dan duizend Joden. Schindler en Stern overleven de oorlog. In 1974 sterft Schindler als een berooid man. Must see!

Reflectie-moment: omkoping en smeergeld worden heden ten dage vaak als uit den boze beschouwd. Het blijkt voor de Schindler-Joden echter de levenssleutel...

DENNIS KLASSEN, VAN OERS ACCOUNTANCY & ADVIES

"DIGITALISERING MAAKT ONS JUIST RELEVANTER"

Met eigen expertises dichtbij zijn. En met digitale hulpmiddelen ondernemers ondersteunen in hun processen. Dat is de insteek van Van Oers Accountancy & Advies. Het accountantskantoor heeft daarvoor Twinfield als basis. Directeur Dennis Klasen: "Hoe dieper we financiële data aan operationele data koppelen, hoe relevanter we zijn."

Hij gooit meteen maar de knuppel in het hoenderhok: De accountant die denkt dat hij door maar één keer per jaar langs te komen met de jaarrekening nog impact kan maken, heeft het mis. "Dat is een old school-gedachte. Net zoals het old school is om te denken dat je door digitalisering minder uren kunt maken. Uiteindelijk word je door digitalisering meer betrokken bij de processen van de klant en is het contact dus ook veel intensiever. Inderdaad, ook veel breder dan alleen de jaarrekening." Dat betekent bijvoorbeeld actuele informatievoorziening vanuit het West-Brabantse accountantskantoor aan een restaurantketen over omzetten van de vorige dag en welke items als warme broodjes over de toonbank gingen. Dat op basis van de kassa-aanslagen die Van Oers binnenkrijgt en geautomatiseerd analyses op uitvoert. "Dit doen we in toenemende mate voor onze klanten."

NAAR DE CLOUD

Twinfield is daarbij de basis. Zonder de basis goed op orde te hebben, kan dit simpelweg niet. Klasen: "Begin deze eeuw zagen we een

toekomst voor ons waarin we onze klanten inzichten in hun prestaties zouden geven via het internet. Vandaar dat we destijds voor Twinfield hebben gekozen." Een migratie van de financiële gegevens op de servers van Van Oers naar de cloudoplossing volgde. "Daarbij kwamen we erachter dat we bijvoorbeeld voor ons grootboekschema allerlei verschillende standaarden hanteerden. Het was een monnikenklus, maar al die verschillen hebben we teruggebracht naar één standaard. Van daaruit zijn we verder gaan bouwen."

Er kwam scan- en herkensoftware voor facturen bij. Tegenwoordig is dat Basecone, net als Twinfield een expert solution van Wolters Kluwer. "En we gingen er rapportagemodules tegenaan zetten. Zodat onze ondernemers zelf eenvoudig kunnen zien hoe ze reilen en zeilen met hun onderneming." Dat is onder andere Ezora, een gecertificeerde partner van Twinfield. "We koppelen ook allerlei softwarepakketten die klanten op de werkvloer gebruiken, waardoor we operationele en financiële data met elkaar in verbinding brengen en we waarde toevoegen aan de data. Hierdoor

zijn onze klanten beter in staat om hun bedrijven aan te sturen op basis van actuele informatie."

EIGEN SPECIALISMEN

Van Oers kent diverse branchespecialisten. Van agro tot aan transport, bouw en horeca. Daarnaast kent het adviesdiensten als corporate finance, IT en cybersecurity, audit, belastingadvies en organisatieadvies. "Door op deze manier te werken kunnen we niet alleen ondernemers helpen met kennis van de branche, maar ook op specifieke terreinen", vertelt Klasen. "Aan de andere kant werkt het ook: medewerkers die bijvoorbeeld een achtergrond hebben in de agrarische sector kloppen eerder bij ons aan om bij ons te komen werken. Hoe mooi is het dan als je vanuit zo'n achtergrond weer een ondernemer in die sector kan helpen?" Van Oers staat zo dichtbij de ondernemer. "Ook letterlijk overigens. Onze kantoren zijn maximaal vijftig kilometer van elkaar verwijderd. Zodat je dichtbij en betrokken kunt zijn." Digitalisering maakt daarbij de propositie van het accountantskantoor af, stelt

“Door op deze manier te werken kunnen we niet alleen ondernemers helpen met kennis van de branche, maar ook op specifieke terreinen”

Klasen. “Twinfield is onze best of breed-oplossing. De basis van waaruit we toegevoegde waarde creëren voor ondernemers.”

REALTIME BANKMUTATIES

Klasen geeft een voorbeeld: “Je kunt analyses maken. Bijvoorbeeld de verkopen koppelen aan de weersverwachting. Als het slecht weer is, kent een onderneming wellicht mindere verkopen. Zie je dan in de weersverwachting dat het slecht weer wordt, kun je wellicht adviseren om minder personeel in te schakelen waardoor je een besparing doorvoert. Dat soort gesprekken voer je niet als je maar één keer per jaar met de jaarrekening langskomt.” De betaalrichtlijn PSD2 maakt het straks mogelijk om realtime bankmutaties in te laden. Twinfield heeft van De Nederlandsche Bank een PSD2-licentie gekregen. Het bedrijf heeft de PSD2-oplossing in het boekhoudsysteem met diverse klanten gevalideerd en is deze nu aan het bouwen. Klasen: “Dat maakt het mogelijk het spel van data-analyse 24/7 te doen. Over het algemeen wordt het steeds makkelijker om online systemen

aan elkaar te koppelen. Twinfield doet daar goed aan mee.”

Tot slot: Hoe ziet Klasen de toekomst van de digitale accountant? “Ik sluit niets meer uit. Kijk naar consumentensoftware. Die is zo laagdrempelig dat klanten die insteek ook verwachten in business to business. Daar moeten we als accountants in mee. Dat zorgt er

allerminst voor dat de afstand met de ondernemer groter wordt, waar sommige accountants nog wel eens bang voor willen zijn. Integendeel zelf. Zie het als een kans. We zitten met financiële data namelijk dicht op de operationele processen dan ooit.”

Dennis Klasen

<https://taxnl.wolterskluwer.com>

Het eenzame gelijk van Paul Polman

Is een bedrijf op aarde om winst te maken voor eigenaren en aandeelhouders, of voor een focus op maatschappelijke doelstellingen?

Een vraag die de laatste jaren steeds actueler wordt. En ook lastig is te combineren als je geen keuze maakt. Unilever heeft die keuze onder Paul Polman wel gemaakt. Alhoewel keuze, bij Polmans Unilever veeleer een combinatie van beide. En dat maakt het ook meteen zo vreselijk lastig, *read on...*

Het eerste deel van het boek - tot en met pagina 123 - gaat nog amper over Polman of duurzaamheid. Hier beschrijft Smit de aanloopgeschiedenis van Unilever en komen bekende namen langs als Tabaksblat, Burgmans en Cescau. Verder een keurig exposé over de Brits-Nederlandse Unilever-cultuur; de kenmerken en eigenaardigheden. Mooi voorbeeld; wist u dat bij elke Unilever-boardmeeting twee notulisten aanwezig waren en twee verslagen maakten? Eén voor de Britse plc en één voor de Nederlandse NV. Tsja, dan schiet het met de efficiency in elk geval niet op. Vanaf deel 2 gaan we rollend het Paul Polman tijdperk in. En rollen is een goed woord. Polman brengt enthousiasme in het bedrijf. Hij blijkt een aanstekelijk verteller te zijn die de goede zaak van een nieuw duurzaam bedrijfsleven bij Unilever snel op de kaart zet. Maar kan hij ook goed luisteren? *"Zijn manier van praten is als een snelstromende rivier zonder dammen, een rivier waarin interrupties en*

uitweidingen worden verdrongen tot hij zijn zegje heeft kunnen doen. Polman is een krachtig debater, iets tegen zijn verhaal inbrengen voelt als tegen de stroom op zwemmen", aldus een interviewer in 2011. De ambities van Unilever onder Polman (of zijn het eigenlijk de ambities van Polman?) liegen er niet om; gezonde producten op basis van duurzame productiewijzen, de CO2-uitstoot flink verminderen en ook de omzet laten groeien. En dit alles onder de prachtige naam USLP; *Unilever Sustainable Living Plan*. Praten kan hij dus, maar luistert Polman wel goed? Gaandeweg het tweede gedeelte van het boek komen hier de vraagtekens naar voren. Hoofdstuk 13 is niet voor niets getiteld 'Meer priester dan ceo'. De spijker op de kop. En er komen al lezend ook barstjes in het

duurzame imago van Polman zelf. Ben je het niet met mij eens? Dan kun je beter vertrekken bij Unilever. Smit maakt af en toe ook duidelijk dat de interne cultuur bij Unilever ook nog niet gereed is voor Polmans duurzame boodschap. Voeg daarbij een af en toe moeizame relatie met de financiële pers en dan gaat het toch steeds moeilijker.

Het mislukte overnamebod door Kraft Heinz krijgt terecht veel aandacht. Dit vreet niet alleen veel tijd en energie weg bij Polman, maar dwingt hem mede om de aloude aandeelhouderswaarde weer meer centraal te stellen. Laten we nog eens even naar de ondertitel van het boek kijken '8 het eenzame gelijk van Paul Polman'. Eigenlijk zou hier een vraagteken achter moeten worden geplakt. Ook Smit lijkt hier een beetje in dubio te zijn in het laatste hoofdstuk. Je gunt het Polman van harte, maar de korte termijn focus op kwartaalresultaten lijkt niet uit te bannen in de financiële wereld. Een definitief antwoord laat nog op zich wachten.

Smit heeft duidelijk gedegen research verricht, veel mensen gesproken en documenten door geakkerd. Het heeft een kloek en puik werk opgeleverd. Laten we hopen dat hij in de komende jaren zijn onderzoeksjournalistieke tanden nog niet verliest. Van dit soort boeken mogen er meer worden geschreven.

Jeroen Smit, Het grote gevecht - 8 het eenzame gelijk van Paul Polman, Prometheus 2019, ISBN 978 90 446 3471 6

The happy financial

Naast een blog dat Heemskerk sinds 2016 bijhoudt, een rol als docent aan Nyenrode en als columnist op Accountant.nl, heeft ze nu ook dit boek geschreven.

In vijf stappen inzicht in uw wensen en mogelijkheden om uw eigen persoonlijke financiën op orde te krijgen. Koud kunstje voor een doorgewinterde accountant, dus wat heb ik aan dit boek? hoor ik u denken. Maar dat was Heemskerk ook en ze geeft

zelf eerlijk toe dat ze in de *rat race* haar eigen financiële overzicht ook kwijt raakte. Aldus niet alleen een pleidooi voor helderheid in uw eigen financiën, maar eigenlijk ook de nodige aandacht voor de o zo belangrijke *work-life balance*.

Marjan Heemskerk, De happy financial - in 5 stappen je financiële doelen bereiken, Business Contact 2019, ISBN 978 90 470 1322 8

Ik ben er helemaal klaar mee

Blue Monday ligt nog niet zo heel ver achter ons, dus waarom niet in de eerste Accountant van dit jaar een beetje energierijk beginnen?

Althans, een boekje vol met tips voor “medewerkers, teams en organisaties die wel wat energie kunnen gebruiken”. En laten we eerlijk zijn; wie kan dat niet?

De auteurs beschrijven bruistabletten en ventieltrekkertjes - en nog diverse andere veel voorkomende typen medewerkers - en geven in een snelle 149 pagina's aan waar de energie in organisaties verloren gaat en hoe je hiertegen iets kunt doen. En niet schrikken; het gaat dan wel over 'energie' maar het is zeker geen soft geneuzel, integendeel. Vlot geschreven, met onthutsende en tenenkrommende praktijkvoorbeelden en als kers op de taart tekeningen van Hein de Kort. Aldus een hapklaar tussendoortje.

Marcel van Wigen e.a., *Ik ben er helemaal klaar mee*, Haystack 2019, ISBN 9789461263612

VERPLICHTE KOST

Welk boek 'moet' u lezen? De keus van Malika Bensellam-Bouhtala, manager finance bij BPD Gebiedsontwikkeling en NBA-bestuurslid: 'De 7 provinciën'.

Geschiedenis is actueel en onze geschiedenis heeft ons gebracht waar wij nu zijn. Als accountant zijn wij vaak bezig met de geschiedenis van bedrijven. De jaarrekening of historische financiële verantwoording betekent dat wij voornamelijk terugkijken. Kortom: om het heden te snappen is het nodig het verleden te kennen. Als accountant en liefhebber van de Nederlandse geschiedenis vind ik *De 7 provinciën* een echte aanrader.

Het boek is honderd pagina's dik en bevat naast teksten van academisch gehalte ook veel illustraties uit het verleden. Hierdoor komt de geschiedenis van het schip de 7 Provinciën voor mij tot leven. Prachtige portretten van Michiel Adriaenszoon de Ruyter en van Johan de Witt, die een belangrijke rol speelde als raadspensionaris en bestuurder tijdens de Engelse Oorlogen. Het belang van de Hollandse handel en het handhaven van de vrede door overleg waren zijn voornaamste uitgangspunten. Na een aantal succesvolle bemiddelingen door de Witt brak in 1672 toch de oorlog uit.

Inzicht in de beheersing rondom de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden is op een fascinerende wijze beschreven. Maar ook de bouw en totstandkoming van de 7 Provinciën, een belangrijke beheersmaatregel voor het voeren van de oorlog op zee, is prachtig geïllustreerd. De bouw van dit schip nam maar acht maanden in beslag en verliep onder barre omstandigheden. Een extra aanvulling die iedere accountant zal aanspreken is dat de Batavia-werf in Lelystad kan worden bezocht om het skelet van dit beroemde vlaggenschip te bezichtigen. Een ouderwetse waarneming ter plaatse kan namelijk nooit kwaad.

De 7 Provinciën, J.R. Bruijn, ISBN: 9051941358

Ook het mkb rekent op zijn accountants

Als vervolg op de in september 2019 ingezette publiekscampagne 'Nederland rekent op zijn accountants' start de NBA dit voorjaar met een campagne specifiek gericht op ondernemers in het mkb.

Doel van de vervolgcampagne is om duidelijk te maken wat de toegevoegde waarde is van de accountant als sparringpartner van de ondernemer in het midden- en kleinbedrijf. Een ondernemer die anno nu ook steeds meer wordt geconfronteerd met complexe en strategische vraagstukken. "Het mkb is de ruggengraat van de Nederlandse economie", aldus Lukas Burgering, manager externe communicatie van de NBA, "en de accountant in het mkb is daarbij een onmisbare factor". Met een accountant halen ondernemers

niet alleen hoogstaande expertise in huis, maar ook iemand om op te vertrouwen. "De toegevoegde waarde daarvan zorgt vaak voor een hechte band tussen ondernemer en accountant, die tot uitdrukking komt in het statement 'typisch mijn accountant'", zo stelt Burgering. "In ons onderzoek merkten we dat heel veel ondernemers spraken over 'mijn accountant' en dat zegt veel." De mkb-campagne, dit keer dus specifiek gericht op ondernemers, werd opnieuw ontwikkeld samen met communicatiebureau Winkelman en

Van Hessen en de Commissie MKB van de NBA. Het motto van de campagne blijft als voorheen 'Nederland rekent op zijn accountants'.

Om de mkb-ondernemer te bereiken is de campagne te beluisteren via een aantal radiozenders (Radio 1,2, 3 en 5 en Q Music), zijn er uitingen op LinkedIn en Facebook en ook in vakbladen voor diverse mkb-sectoren. De campagne loopt in maart en april en opnieuw in september van dit jaar. Meer informatie is te vinden via nba.nl/rekentop.

Inspectie SZW: aanpak werkdruk bij accountantskantoren schiet te kort

Accountantskantoren treffen te weinig maatregelen om werkdruk en ongewenst gedrag bij hun werknemers te voorkomen of beperken.

Dat stelt de Inspectie SZW, op basis van onderzoek naar werkdruk, agressie en ongewenst gedrag bij accountantskantoren.

De Inspectie SZW bekeek bij 28 kantoren of zij de risico's op werkdruk, agressie en ongewenst gedrag inventariseren, onderzoeken, planmatig aanpakken en evalueren, totdat deze risico's onder controle zijn. In totaal werden 132 overtredingen geconstateerd. 23 van de 28 geïnspecteerde accountantskantoren beheersen een of meer

risicofactoren voor psychosociale arbeidsbelasting (PSA) onvoldoende.

Young professionals

De Inspectie SZW keek specifiek naar de arbeidsbelasting bij young professionals en de maatregelen die kantoren nemen voor met name die doelgroep. Zaken als piekbelasting, te veel werk, 'techno stress' en de combinatie van studie en werk dragen bij aan de werkdruk van jonge werknemers. Accountantskantoren waar een overtreding is geconstateerd kunnen een vervol-

inspectie verwachten. Volgens de NBA laat het inspectierapport zien dat er kantoren zijn die niet voldoen aan de wettelijke bepalingen op het gebied van arbeidsbelasting, en dat is niet acceptabel. De NBA ziet ook kantoren die ondanks de hoge druk van wet- en regelgeving en de markt in staat blijken om voldoende aandacht te geven aan eisen die worden gesteld op het gebied van arbeidsbelasting. De NBA stimuleert kantoren om op dit gebied van elkaar te leren.

MCA en CTA presenteren aanbevelingen voor de controlepraktijk

In januari 2020 presenteerden zowel de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) als de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) hun eindrapport. De commissies komen ieder met een serie aanbevelingen voor verbetering van de kwaliteit van de controlepraktijk.

MCA-rapport

Het MCA-rapport 'Spiegel voor de accountancysector' stelt dat het beroep er beter voor staat dan bij de start van de werkzaamheden van de commissie in 2015. Het kwaliteitsbewustzijn is versterkt en cultuur- en gedragsverandering wordt gestimuleerd, met name bij de grote accountantsorganisaties en door de Stuurgroep Publiek Belang, NBA en SRA. Ook ziet de MCA met name bij jongere accountants de wil om zaken anders te doen en het publiek belang meer centraal te stellen.

Volgens de commissie heeft de accountantssector echter onvoldoende aangetoond dat getroffen maatregelen en veranderingen echt werken en een breed effect sorteren. De MCA stelt dat ingrepen vooral reactief zijn geweest, in plaats van proactief, en dat intrinsieke motivatie om te veranderen ontbreekt. De commissie pleit in haar eindrapport voor 'impactvolle ingrepen' en komt met een lijst van dertig aanbevelingen voor de sector.

Het laatste rapport van de MCA, een commissie die door de sector zelf is ingesteld als onderdeel van de maatregelen uit het rapport In het publiek belang, is kritisch, erkent de NBA. Tegelijk benadrukt de commissie dat er binnen de sector al veel is veranderd en dat die veranderingen het accountantsberoep ten goede zijn gekomen. De beroepsorganisatie is blij met de constatering van de MCA dat er binnen de sector al veel ten goede is veranderd en deelt de visie dat er nog steeds verbeteringen mogelijk en nodig zijn.

CTA-rapport

Twee weken na de MCA presenteerde de door minister Hoekstra van Financiën ingestelde Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) haar eindrapport 'Vertrouwen op controle'. De CTA komt

met 22 aanbevelingen om het vertrouwen in de accountant te herstellen, maar stelt ook dat het een illusie is om te denken dat die alle problemen in de toekomst weg zullen nemen.

De kwaliteit van wettelijke controles moet snel beter inzichtelijk worden gemaakt, door de opzet van eenduidige Audit Quality Indicators, stelt de CTA. Accountantskantoren moeten aan de hand van de indicatoren regelmatig over de kwaliteit van wettelijke controles rapporteren. Het toezicht op controle-rend accountants moet alleen bij de AFM komen te liggen. En binnen grote accountantsorganisaties moet de raad van commissarissen een zwaardere rol krijgen.

De commissie noemt de reeks aanbevelingen het maximaal haalbare, binnen de bestaande juridische grenzen en de eisen van proportionaliteit. Wat de CTA betreft moeten accountants in de controle meer aandacht geven aan financiële fraude en continuïteit. Bij controle van grotere organisaties moet standaard forensische expertise in het controle-team aanwezig zijn. Tegelijk vindt de staatscommissie de controle van niet-financiële informatie niet exclusief een werkterrein voor accountants.

De NBA herkent de conclusie van de CTA dat er geen juist en integraal beeld is van de kwaliteit van de wettelijke controles. De sector moet systemati-

scher data verzamelen en publiceren, om bij te dragen aan meer transparantie en vergelijkbaarheid. De verdere publicatie van audit quality indicators (AQI's) kan daarbij helpen. De NBA zal zich inspannen om deze met alle betrokkenen verder te ontwikkelen. Tegelijkertijd omvat controlekwaliteit meer dan alleen cijfers: elementen als de juiste cultuur en de goede professioneel-kritische instelling laten zich niet eenvoudig kwantificeren.

De NBA gaat samen met de hele sector, de wetgever en alle belanghebbenden met de waardevolle aanbevelingen aan de slag. Inmiddels is over de bevindingen van de CTA al overleg gevoerd met het ministerie van Financiën. De beroepsorganisatie wil daarnaast alle relevante partijen in een conferentie bij elkaar te brengen, om de gewenste verbeteringen in de wettelijke controle te verdiepen.

Kom naar het zomerprogramma van NBA Opleidingen

Ontwikkel jezelf in een sfeervolle omgeving.

Genieten, leren, inspireren en netwerken tijdens één van de zomerprogramma's. Meld je aan voor 1 van de programma's van NBA Opleidingen tijdens de zomer. Mooi weer kunnen we niet beloven, wel een interessant programma met vooraanstaande sprekers.

'Een Summercourse geeft je de gelegenheid om in 4 dagen ondergedompeld te worden in je vakgebied, collega's te leren kennen en te genieten van een mooie entourage'

Summercourse NBA Opleidingen 2020

Een zeer gevarieerde PE-meerdaagse met veel terugkerende deelnemers. Laat u bijpraten op het terrein van externe verslaggeving, fiscaliteit en recht. De inhoud is ieder jaar helemaal anders. Wat wél altijd hetzelfde is: de uitstekende docenten, een luxe hotel met diverse (sport)faciliteiten. De netwerkplek bij uitstek!

PE-uren: 25

Summer School

Driedaags programma voor ervaren financiële profs

De Summer Schools bieden de unieke gelegenheid om met experts en vakgenoten de dialoog aan te gaan over uw vak: de kansen, uitdagingen en dilemma's waar u en uw organisatie voor staan.

De Summer School 2020 kent twee varianten:

1. Vakmanschap. Welke visie heeft u op vakmanschap? Hoe ontwikkelt u vakmanschap voor uzelf en uw organisatie?
2. Cultuur- en gedragsbepalers. Wat zijn de veelal onuitgesproken cultuur- en gedragsbepalers binnen een organisatie? Wat bepaalt "this is how we do it, here"?

Een van de sprekers is wereldkampioen Lucia Rijker. Kijk op de website voor een uitgebreider en actueel overzicht van sprekers en inhoud.

PE-uren: 20

Summercourse Audit & Assurance

Voor openbaar en intern accountants

Marcel Pheijffer, Pieter Mansvelder, Angelique Koopman, Gerard van Santen, Martijn Zoet, Yousri Mandour en anderen zorgen dat u weer up to date aan het nieuwe controleseizoen begint. Vanzelfsprekend staat de Controle praktijksessie op het programma, maar bijvoorbeeld ook: Oorzakenanalyse, Data analyse in de praktijk, Discontinuïteit en de controle verklaring, nieuwe businessmodellen en actualiteiten Externe Verslaggeving.

PE-uren: 20

Voor de data, locaties en programma's ga naar www.nbaopleidingen.nl/zomerprogramma
Heeft u vragen? Bel of mail ons, wij helpen u graag! 020 301 03 30 / opleidingen@nba.nl

Opleidingen

NBA

NBA start verkenning naar regelgevend proces

Onderdeel van het jaarplan 2020 van de NBA is een evaluatie naar het regelgevend proces. In februari is daarom gestart met een strategische verkenning naar de vormgeving van het regelgevend proces in de toekomst.

De verkenning vormt de start van een proces dat antwoord moet geven op de vraag welke opzet en invulling het beste beantwoordt aan huidige en toekomstige verwachtingen van stakeholders en de maatschappij. Daarbij moet rekening worden gehouden met het internationale proces van totstandkoming van een belangrijk deel van de beroepsreglementering, zoals van toepassing in Nederland.

IFAC

IFAC Deputy President Alan Johnson bezocht medio februari de NBA en sprak met een delegatie onder leiding van Berry Wammes (directeur NBA) over internationale ontwikkelingen.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van veertien collega's.

- **Josephus Hendrikus Petrus Marie van de Bergh AA**,
Sittard, overleden 1 december 2019, 72 jaar
- **Coenraad de Jong RA**,
Zwolle, overleden 1 december 2019, 85 jaar
- **Bernardus Philippus Maria Kathmann RA**,
Essen, België, overleden 22 augustus 2019, 69 jaar
- **Hendrikus Johannes Jozef van Kippersluis AA**,
IJsselstein, overleden 8 september 2019, 76 jaar
- **Ronald van Krieken AA**,
Gouda, overleden 28 december 2019, 59 jaar
- **Jan van Krimpen RA**,
Leidschendam, overleden 31 oktober 2019, 92 jaar
- **Mathias Jacobus Maria Lempens AA**,
Weert, overleden 24 december 2019, 57 jaar
- **Wilhelmus Maria Johannes Pierre Meulendijks RA**,
Horn, overleden 24 januari 2019, 92 jaar
- **Andreas Johannes Maria Rouhof RA**,
Hengelo, overleden, 26 september 2019, 53 jaar
- **Hermanus Smit AA**,
Hellevoetsluis, overleden 17 december 2019, 78 jaar
- **Hendricus Berdinus Antonius Stokman RA**,
Eersel, overleden 12 januari 2020, 77 jaar
- **Hendrikus Wilhelmus Stuyver AA**,
Nederhorst den Berg, overleden 18 maart 2019, 74 jaar
- **Petrus Cornelis van Warmerdam RA**,
Bennebroek, overleden 2 december 2019, 86 jaar
- **Berend Wim Gerrit Wevers RA**,
Rijssen, overleden, 7 december 2019, 73 jaar

IN HERINNERING Ronald van Krieken AA/RB

(30 juni 1960-28 december 2019)

Ronald van Krieken werkte als AA/RB voor ondernemers in het mkb. Hij deed dat sinds 2003 bij Flynth, maar was al ruim dertig jaar werkzaam als accountant- belasting-adviseur in het midden en kleinbedrijf. Als directeur van de regio Midden van Flynth had hij een uitgesproken mening over zijn beroep. "De klantrelatie staat voorop en dat maakt ons vak elke dag nog leuker dan het al is." De charme van zijn vak was om betrokken te zijn bij allerlei mijlpalen in het ondernemersbestaan, zei hij enkele jaren geleden in een uitzending van Nieuw Business Radio. Ronald was er trots op om accountant te zijn en hoopte zijn werk nog lang te mogen doen. Dat mocht niet zo zijn. Eind september 2019 werd een tumor in zijn buik gevonden. Echtgenote Astrid troost zich met de wetenschap dat ze daarna nog drie mooie maanden samen mochten hebben. "We hadden nog zoveel plannen", valt op de rouwkaart te lezen. Op 4 januari namen Astrid, zijn kinderen, zijn kleinzoon en anderen afscheid van Ronald in Gouda.

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

Doe maar een rapportje

In de eerste maand van dit jaar ging ik twee keer kort na elkaar richting perscentrum Nieuwspoor in Den Haag, om een rapport over de toekomst van het accountantsvak in handen geduwd te krijgen. Beide rapporten leverden opnieuw kleurrijke krantenkoppen op over het accountantsberoep, veelal weinig lovend, waarbij woorden als 'weer' of 'nog steeds' gretig werden gehanteerd. De beeldvorming in de media rondom het beroep maakt een mens niet vrolijker. Dat werd medio februari nog versterkt door kritische bevindingen van de Inspectie SZW rondom werkdruk en ongewenst gedrag binnen accountantskantoren. 'Wie wil er nog accountant worden?', schreef het FD daags erna. Dat doet heel veel accountants, die dagelijks met veel plezier een relevant vak uitoefenen, pijn.

Inmiddels ligt er een indrukwekkende berg rapporten over het functioneren van het beroep, vol adviezen om het beter te doen. Die rapporten verschenen met name in de afgelopen vijf jaar, maar ook daarvoor. Sterker

nog, al in 1971 lag er een stevig rapport over de toekomst van het accountantsvak (*De accountant, morgen*), waarin werd gewaarschuwd voor de combinatie van controle en commercie. En toen Arthur Andersen rondom de ondergang van Enron in 2001 een paar ton papier door de shredder duwde, wist iedereen hoe laat het was en dat er zaken moesten veranderen.

Ondertussen verschenen er veranderagenda's, vernieuwingsagenda's, oorzakenanalyses, sectoranalyses, green papers en white papers over fraude, continuïteit, cultuur en gedrag, innovatie, kwaliteit en structuurmodellen. Tel daarbij op 24 onderzoeken en verkenningen van de AFM, drie rapporten van de eigen Monitoringcommissie Accountancy en een voorlopig- en een eindrapport van de staatscommissie CTA en je kunt je de verzuiching over de 'veranderemoetheid' van het beroep wel voorstellen. 'Rapportenmoetheid' is wellicht beter. Dat geldt zeker voor al die accountants die niet direct onderwerp zijn van al die publica-

ties. Omdat ze in het mkb gewoon met ondernemers aan de keukentafel zitten, of een managementfunctie vervullen als accountant in business. Of vult u maar in. Accountants die elke dag hun stinkende best doen; integer, zorgvuldig, objectief en deskundig. Net als heel veel van hun controlerende collega's trouwens.

Ik denk dat we allemaal weten wat er misging in accountantsland en wat er beter moet. Er is al veel verbeterd. De afgewogen adviezen van de CTA, om meer onderzoek te doen naar oorzaken en te werken aan een uniforme set kwaliteitsindicatoren, klinken heel verstandig en hoopgevend. Maar ik vrees daarbij wel voor weer een nieuwe stapel rapporten. Wat mij betreft hebben we die genoeg gezien en gaan we aan het werk. De vroegere Amsterdamse wethouder woningzaken Jan Schaefer zei destijds al "in gelul kun je niet wonen". ←

Help jouw klanten bij het verzilveren van business kansen!

Financiële dienstverlening is steeds meer gebaseerd op data. De digitalisering gaat snel en als accountant heb jij hierin een belangrijke rol.

Via het netwerk van SBR Nexus kun jij nu al de SBR Jaarrekening aanleveren bij Rabobank, ABN AMRO, ING en Volksbank, maar binnenkort ook bij andere partijen zoals Funding Circle, Pentrax en October. In 2020 sluiten nog meer partijen aan op het SBR Nexus platform. Doordat jij snel, eenvoudig en veilig data uitwisselt via SBR Nexus, kunnen jouw klanten sneller inspelen op business kansen.

SBR Nexus werkt nauw samen met o.a. Caseware, VisionPlanner, Unit4, ProManagement, MLE 365, XBRL Reports en Fiscaal Gemak. Via deze softwarepakketten lever je met één druk op de knop de SBR Jaarrekening aan. Benieuwd hoe het werkt?

www.sbrnexus.nl/accountant

Scan deze QR code voor
een korte toelichting!

Wie vertelt jou wat over accountancy?

In een paar uur helemaal op de hoogte zijn van een nieuw of actueel onderwerp. Altijd bovenop de verander(en)de regelgeving zitten. Met extra kennis en verdieping van experts zoals mr. C.W. van Vilsteren en C.M. Verdiesen AA.

Online nascholen met PE-Academy

- Ruim 260 online cursussen
- Waar en wanneer het u uitkomt
- Altijd op de hoogte van actualiteiten

Doe nu een **GRATIS** cursus:
www.pe-academy.nl/accountant-proef

NIEUW
Online
PE-portfolio
tool

Bovenop je vakgebied